

ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ
КЪМ 31.12.2017 г.
НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА.....	3
2. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА	6
3. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА "УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА"	7
4. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА "ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И РЕГУЛАЦИИТЕ В СЕКТОРА НА ТУРИЗМА.....	17
5. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА "РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ТУРИСТИЧЕСКА РЕКЛАМА И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА"	51
6. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА "АДМИНИСТРАЦИЯ"	80

1. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА

а) Отчет на приходите по бюджета

Приложение № 1 – Отчет на приходите по бюджета

ПРИХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	8 607 000	8 607 000	7 449 833
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	8 607 000	8 607 000	7 449 833
Приходи и доходи от собственост	1 800 000	1 800 000	4 159 418
Държавни такси	1 500 000	1 500 000	1 584 525
Глоби, санкции и наказателни лихви			459 567
Приходи от концесии	5 307 000	5 307 000	4 964 507
Други			-3 718 184
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>			

б) Отчет на разходите по бюджета на Министерство на туризма по бюджетни програми в рамките на изпълняваните политики

Приложение № 2а – Отчет на разходите по области на политики и бюджетни програми

Класификационен код*	РАЗХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
	Общо разходи по бюджета на ПРБ	16 783 700	17 052 416	16 738 577
7100.01.00	Политика в областта на устойчивото развитие на туризма	14 473 500	14 726 527	14 526 755
7100.01.01	Бюджетна програма "Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма"	1 846 500	2 220 527	2 026 218
7100.01.02	Бюджетна програма "Развитие на националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма"	12 627 000	12 506 000	12 500 537
7100.02.00	Програма „Администрация“	2 310 200	2 325 889	2 211 822

* Класификационен код съгласно Решение № 904 на Министерския съвет от 2016 г. за изменение на РМС № 468 от 2015 г., изменено с РМС № 961 от 2015 г. и РМС № 522 от 2016 г.

в) Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми в рамките на изпълняваните политики

Приложение № 26 – Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми

Класификационен код	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ на МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА (в лева)	Общо консолидирани разходи	Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
			Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства
	Общо разходи	16 850 620	16 850 620	16 738 577	112 043	0	0	0
7100.01.00	Политика в областта на устойчивото развитие на туризма	14 638 798	14 638 798	14 526 755	112 043	0	0	0
7100.01.01	Бюджетна програма "Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма"	2 138 261	2 138 261	2 026 218	112 043	0		
7100.01.02	Бюджетна програма "Развитие на националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма"	12 500 537	12 500 537	12 500 537	0	0		
7100.02.00	Бюджетна програма "Администрация"	2 211 822	2 211 822	2 211 822	0	0		

г) Източници на финансиране на консолидираните разходи

Приложение № 3 – Източници на финансиране на консолидираните разходи

Източници на финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния и ориентиран към резултатите бюджет (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	17 029 500	17 298 216	16 850 620
Общо финансиране:	17 029 500	17 298 216	16 850 620
По бюджета на ПРБ, в т.ч. за сметка на:	16 783 700	17 052 416	16 738 577
• Собствени приходи	8 607 000	8 607 000	7 449 833
• Субсидия от държавния бюджет	8 176 700	8 445 416	9 288 744
По други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:	245 800	245 800	112 043
• Централен бюджет, в т.ч.:			
Държавни инвестиционни заеми			
• Сметки за средства от ЕС (СЕС на НФ и на ДФЗ)			
• Други програми и инициативи, по които Република България е страна партньор			
• Други програми и други донори по бюджета на ПРБ	245 800	245 800	112 043
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
• Други			

2. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА

В организационната структура на Министерството на туризма, приета с ПМС № 447 от 2014 г. (ДВ, бр. 108 от 2014 г.), изменена с ПМС № 111 от 5 май 2016г. (ДВ, бр. 35 от 2016 г.) през периода 01.01.2017 – 31.12.2017 г. са извършени следните промени - в ГД „Туристическа политика“ съществуващите два отдела са трансформирани в три отдела, съответно: „Регулиране на туристическите дейности“, „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“ и „Анализи, прогнози и туристически информационни системи“.

Числеността на персонала в организационните структури и административните звена в Министерството на туризма не е променена и остава 115 щатни бройки.

3. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Политиката за устойчиво развитие на туризма е в подкрепа на устойчивото икономическо развитие на страната, като провеждането ѝ гарантира повишаване на конкурентоспособността на този сектор в условията на силна конкуренция, за създаване на правилно и реалистично позициониране на българския туристически продукт и оттам за насърчаване на записванията на чуждестранни туристи в България, повишаване на броя на нощувките и на приходите от туризъм и свързани с него дейности.

А) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Министерството на туризма формира и провежда интегрирана политика за подобряване на сектора на туризма, като приоритетен за икономиката отрасъл, в пълен синхрон с политиката на правителството, с цел запазването на икономическата стабилност и създаване на условия за устойчив икономически растеж.

Политиката за изграждане на стратегия за устойчиво развитие на туризма като индустрия и прилагане на принципите на: икономическа логика и целесъобразност; яснота и прозрачност в туризма; защита на държавния и обществен интерес; стратегически подход при вземане на решения; публичност; се изпълнява съвместно в откритост и диалог с бизнеса, браншовите, неправителствените организации, научните институции и медиите при ясно посочен ангажимент на държавата.

Политиката за разработване и предлагане на туристически продукти за различните категории туристи, изхождащи от естествените дадености и приоритети на България (климат, природни дадености като море, високи планини, висока концентрация на термални и минерални води, собствено селскостопанско производство на биологично чисти храни, вино и съхранена природа) се изпълнява съвместно с представители на туристическата индустрия, реализирайки съвместни и инициирани от министерството семинари, конференции, кръгли маси, дискусии, презентации и др. събития, с цел популяризиране на специализираните форми на туризъм и по-малко известни дестинации сред български и чуждестранни, настоящи и потенциални туристи, както и с взаимодействие и сътрудничество при формулирането и изпълнението на стратегически решения и приоритети по темата.

Стимулира се развитието на екологичен, СПА и уелнес и други специализирани сегменти на туризъм с висока добавена стойност на туристическите продукти (ловен туризъм, винен и гурме туризъм, голф туризъм, яхтинг и други).

Политиката за развитие на туризма включва облекчен достъп и оптимизирана система за привличане на чуждестранни туристи на територията на България и превръщане на подходящото културно-историческо наследство в част от инфраструктурата на туризма.

Предвид нуждите на отчетността и с цел подобряване на планирането и гъвкавостта на администрацията спрямо природата на туристическата услуга се работи в посока създаване на система за стриктен контрол на качеството на предоставяните туристически услуги. В допълнение е предвидено въвеждане на система за унифицирана информация в реално време на посетителите в хотели, хостели, други места за настаняване и туристическите комплекси като цяло.

Работи се усилено върху реализиране на цялостна държавна политика за развитие на човешките ресурси в туризма. **Продължава работата си Междуведомствен съвет за кадрите в туризма** към министъра на туризма. Съветът за кадрите в туризма е междуведомствен орган със съвещателни и координационни функции по отношение на разработването и изпълнението на политиките, касаещи кадрите в туризма, създаден на основание т. 21 от чл. 6 на Закона за туризма, съгласно която министърът подпомага дейността на компетентните органи за провеждане на държавната политика по отношение на обучение и повишаване квалификацията на кадрите в туризма.

Стартирани са дейности по структурирането на **Център за квалификация и преквалификация кадри към Министерството на туризма**. Предвидено е създаването на Центъра към министъра на туризма да се регламентира в Закона за туризма, като израз на идеята на МТ за повишаване на качеството на обслужване чрез институционализирано обучение и подготовка на квалифицирани кадри.

Във връзка със специалните компетентности на министъра на туризма по Закона за туризма и други закони, регулиращи отношенията в сферата на туризма, е **сздаден Обществен съвет**, който обсъжда и дава мнение по въпроси свързани с туризма, с оглед необходимостта от постигане на широко обществено съгласие, като осъществява дейността си в съответствие с целите, произтичащи от нормативните актове, стратегическите документи и актуалните проблеми в сферата на туризма. Съставът на Обществения съвет

включва експерти от научната и образователната среди и представители на туристическия бранш.

Насърчаването и увеличаването на инвестициите в туристическия сектор е сред основните приоритети в работата на министерството през отчетния период. Министерство на туризма **разработи Карта на инвестиционните проекти в туризма**, съдържаща проектни предложения на общинските власти. Основна цел на тази инициатива е да бъдат популяризирани и предлагани на вниманието на заинтересовани лица възможностите за инвестиции в сектора. Картата е достъпна като брошура, както и в интерактивен вариант и се представя пред инвеститори у нас и в чужбина. Разработена в 4 езикови версии /български, английски, испански и руски/, в нея влизат 30 обекта, с опция за нейното актуализиране съобразно развитието на проектните предложения.

Провежда се засилена маркетингова активност по отношение традиционните цели, генериращи и перспективни пазари, с фокус върху дигиталния маркетинг и реклама.

С институционалната подкрепа на министерство на туризма е **разработена платформата “I Love Bulgaria”**, за свободно ползване като мобилно приложение обединяваща информация и снимки за 100-те национални туристически обекта и много полезна информация за потребителите на туристически услуги. Разработен е и проект между I Love Bulgaria и Viber, като е създаден chatbot, който дава предложения за туристически обекти в близост до локацията на туристите, използващи приложенията.

Министерството на туризма провежда политика в посока увеличаване дела на специализираните видове туризъм, включително и чрез фокусирана реклама. Министерство на туризма представи концепция за 12 винено-кулинарни дестинации, част от проекта „Сподели България“, който се разработва съвместно с Министерството на земеделието, храните и горите. Дестинациите включват, както традиционните винени напитки и характерната кухня за региона, така и близо 50 общини и около 100 туристически обекта. Подготвят се 6 кръгли маси в страната, на които дестинациите да бъдат представени детайлно пред местния бизнес, организациите и общините. След получени подробни становища на бизнеса ще се допълнят и надградят разработените предложения.

В процес на разработка са балнео и СПА дестинации въз основа на получени предложения от общини, които развиват балнео и СПА туризъм. Същите ще бъдат

използвани с цел популяризиране на България като балнео и СПА дестинация по подобие на културно-историческите дестинации разработени от Министерство на туризма.

Стратегическа и оперативни цели

Стратегическа цел: „Утвърждаване конкурентоспособността и ефективността на туристическия сектор на България посредством оптимално използване на наличните природни и антропогенни ресурси в съответствие с пазарните изисквания и потребителските очаквания за устойчиво развитие на туризма”

Оперативна цел: „Утвърждаване на туризма, като ключов за икономиката отрасъл”

Б) Описание на степента на достигане на очакваната полза/ефект за обществото от постигането на стратегическата цел в областта на политиката за устойчиво развитие на туризма

1. Провеждане на активна комуникационна кампания насочена към всеки един целеви пазар.

2. Активно международно присъствие

3. Устойчиво развитие на отрасъла

През отчетния период са проведени редица инициативи от страна на МТ с цел насърчаване развитието на сектора, а именно:

• **Предприети са мерки за справяне със сивата икономика в сектора чрез въвеждане на система за ефективен контрол.** С приетия на 27.09.2016 г. закон за изменение и допълнение вече са факт промените в Закона за туризма, които регламентират функционирането на Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), която ще позволи в реално време да се обменят данни по защитени канали между Министерството на туризма, НАП, МВР, общините и хотелските рецепции. Така без да се нарушава личното пространство на хората, ще бъде изсветлен секторът.

Срещу Решение № Т-РД-27-88/16.12.2016 г. на министъра на туризма за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Проектиране и разработване на Единна система за туристическа информация (ЕСТИ) и Система-регистър за настаняване“ и Решение за одобряване на обявление за изменение или допълнителна информация № Т-РД-27-89/28.12.2016 г. е подадена жалба в Комисията за защита на конкуренцията с № ВХР-118-

16.01.2017 г. и депозирана в Министерството на туризма жалба с вх. № Т-26-Т-5/16.01.2017 г., поради което на 19.01.2017 г. обществената поръчка е спряна.

Поради необходими съществени промени в условията на обявената поръчка, които биха променили кръга на заинтересованите страни, с Решение Т-РД-27-20/23.05.2017 г. обявената поръчка е прекратена, след което е стартирана съгласувателна процедура с Държавна агенция „Електронно управление“. Преработеното техническо задание е одобрено от агенцията.

В следствие на това с Решение № Т-РД-27-66/10.11.2017 г. на министъра на туризма е обявена обществена поръчка с предмет „Проектиране и разработване на Единна система за туристическа информация (ЕСТИ) и Система – Регистър за настаняване”.

Поради постъпила жалба в КЗК с № ВХР-2638/12.12.2017 г. срещу горепосоченото решение се наложи обявената процедура да бъде спряна до произнасяне на КЗК.

- Финализирана е **Карта на инвестиционните проекти в туризма**, с цел привличане на чуждестранни инвестиции. Картата е достъпна като брошура, както и в интерактивен вариант и се представя пред инвеститори у нас и в чужбина. Разработена в 4 езикови версии /български, английски, испански и руски/, с опция за нейното актуализиране съобразно развитието на проектните предложения.

- Във връзка с правомощията на министъра на туризма да подпомага дейността на компетентните органи за провеждане на държавната политика в областта на обучението и повишаване квалификацията на кадрите в туризма **продължава работа Междуведомствения съвет за кадрите в туризма**, създаден като консултативен орган към министъра на туризма със Заповед № Т-РД-16-26/22.02.2016 г.

Сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ (I), съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008), е един от секторите, които могат да наемат сезонни работници от трети страни при облекчени условия съгласно Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност и Правилника за неговото прилагане (ППЗТМТМ). Това стана възможно с включването му в Списъка на икономическите сектори, включващи дейности, изпълнението на които зависи от смяната на сезоните.

В последствие в ППЗТМТМ са въведени редица облекчения в условията за наемане на работници от трети страни, а именно отпада изискването работодателите да представят документи за образование, специалност, правоспособност, професионална квалификация и

опит на чуждите работници, които искат да наемат за сезонна работа до 90 дни в рамките на 12 месеца. Премахва се и изискването към представената обосновка за краткосрочно наемане на чужденци да се прилагат копия от обяви в интернет, местни и национални медии. Допълнително се намали административната тежест за работодателите като отпада задължението да представят документи за регистрация на фирмата, единен идентификационен код и удостоверение за актуално състояние. Необходимата информация ще се набавя по служебен път.

- Важна част от диалога с туристическия бизнес е **създаването на специална рубрика на институционалната страница на министерството „С лице към бизнеса“**. В тази посока са и осъществените промени във визуализацията на статистическите данни, които министерството публикува, както и други полезни рубрики, разработени на страницата.

- Инстаграм страницата на **платформата “I Love Bulgaria”**, която бе разработена с институционалната подкрепа на министерството и пусната за свободно ползване като мобилно приложение обединяваща информация и снимки за 100-те национални туристически обекта и много полезна информация за потребителите на туристически услуги, стартира на 15 февруари 2017 г.

На 1 април 2017 г. официално стартира динамичен Вайбър чат-бот на официалния интерактивен гид на България. Той предоставя информация от робот за 100-те национални туристически обекта в близост до местонахождението на туристите и останалите хора. Само с няколко кликания на мобилния си телефон потребителите във Вайбър влизат в публичния профил на iLoveBulgaria. Там те откриват и новия чат-бот, от който могат да получат информация за всичко интересно около тях - от туристически забележителности до специалните търговски предложения на членовете на iLoveBulgaria. Това е възможно поради реализираната динамична интеграция между Вайбър и националната дигитална медия iLoveBulgaria, което подобрява предлагането на българските туристически продукти. Вайбър създаде уникалния бутон специално за мобилното приложение. С промяната платформата iLoveBulgaria се разраства и всички фирми, които членуват в нея, ще бъдат отбелязани както в самото мобилно приложение, така и във Вайбър.

Като цяло в платформата са въведени 135 туристически обекта, които се показват на интерактивната карта на мобилното приложение iLoveBulgaria и на официалната уебстраница www.ilovebulgaria.eu, като за всеки обект е създадена отделна уебстраница с информативен

характер, включващ снимков и текстови материал. Логото на Министерството на туризма е поставено на началния екран при стартиране на мобилното приложение. Споделени са рекламните видеоклипове, които популяризират българските EDEN дестинации по второто издание на проекта за тяхната комуникационна кампания, изпълняван от Министерството на туризма. Също така са отбелязани обектите на спешните центрове, на миграционните служби, на полицейските управления и на чуждестранните посолства, което улеснява чуждестранните гости и туристи. В мобилното приложение са публикувани над 200 промоции на забележителности, част от 100-те национални туристически обекта, стана ясно на дискусиата.

- Работи се в посока внедряване на политиките за споделената икономика и единния цифров пазар в краткосрочните и дългосрочни политики на МТ. Министерството участва в три международни събития, организирани от Европейската комисия, насочени към обмяна на добри практики и проследяване на внедряването на регулаторни мерки в областта на споделената икономика. Изготвен е подробен доклад разглеждащ режимите на регулация и данъчно облагане на Европейско ниво, който да оформи посоката и да бъде платформа за задълбочено проучване и консултации със заинтересованите страни в България. Министерството на туризма сформира Работна група за изготвяне на Националната визия за дигитализацията в туризма 2030 г.

България се позиционира като дестинация за по-висок клас туристи.

➤ **Отчет на показателите за полза/ефект (Приложение № 4)**

Приложение № 4 – Отчет на показателите за полза/ефект

7100.01.00 Политика в областта на устойчивото развитие на туризма <i>Показатели за полза/ефект</i>	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
1. Ръст на броя на чуждестранни туристи	%	2,5% спрямо 2016 г.	+7,6% (Ръст за 2017 г. спрямо 2016 г.)
2. Ръст на приходите от туризъм	%	2% спрямо 2016 г.	+9.3% (Ръст за 2017 г. спрямо 2016 г.)
3. Ръст на броя на българските туристи, реализирали нощувки в страната в категоризирани места за настаняване с 10 и повече места	%	2,5% спрямо 2016 г.	-0,1% (Спад за 2017 г. спрямо 2016 г.)

Забележка: Източник: НСИ и БНБ.

Входящ туристопоток от чужбина

Значителното надвишаване на заложените стойности се дължи на комбинация от едновременно действащи благоприятни фактори, както и на много успешната практическа реализация на заложените мерки за развитието на туризма у нас. Високият ръст е вследствие от:

1. По-високата популярност на България като туристическа дестинация в резултат от активната политика на МТ за промотиране на българския туристически продукт в чужбина;
2. Подобряването на състоянието на част от туристическите атракции през последните години.
3. Добро съотношение между качество и цена на предлаганите туристически услуги у нас;
4. Ефективната политика за развитие на въздушния транспорт;
5. Доброто сътрудничество с целия туристически бранш;
6. Запазването на имиджа на България като сигурна дестинация;
7. Сътрудничеството с редица европейски туроператори, които предлагат почивка в България;
8. Положените усилия за развитие на други видове туризъм (културен, планински, спа, градски и др.) освен популярните у нас морски и ски туризъм. Увеличение се наблюдава и при бизнес туризма с 9,9% през 2017 г. спрямо 2016 г.;
9. Активното сътрудничество, което Министерство на туризма осъществява с институциите и организациите, отговорни за развитието на туризма в световен и европейски мащаб, както и в другите държави.

През 2017 г. общият брой туристически посещения на чужденци в България е 8 882 747. Техният брой е със 7,6% повече спрямо 2016 г. Ръст се наблюдава от почти всички водещи пазари, както и от редица перспективни за България пазари.

През 2017 г. туристическите посещения от Гърция са 1 157 622, което е с 8,5% повече спрямо 2016 г., от Румъния – 1 139 189 и ръст от 3,9%, от Германия – 870 448 и ръст от 5,3%, от Турция – 636 046 и ръст от 12,5%, от Македония – 545 431 и ръст от 3,4%, от Сърбия – 394 162 и ръст от 5,2%, от Полша – 394 082 и ръст от 7,7%, от Великобритания – 338 114 и ръст

от 23,8%, от Украйна – 305 486 и ръст от 15%, от Молдова – 208 594 и ръст от 16,5%, от Франция – 196 804 и ръст от 19,5%, от Нидерландия – 135 406 и ръст от 22,8% и др.

Вътрешен туризъм

През от 2017 г. броят на българските граждани, отседнали в категоризирани места за настаняване с 10 и повече легла, намалява незначително с 0,1% спрямо същия период на 2016 г. Основните причини за този спад са:

1. Значителният брой български граждани, предпочели да почиват в собствен имот или при познати в България;

2. Увеличеният брой пътувания на българи в чужбина. През 2017 г. българските граждани са реализирали общо 6 227 623 пътувания в чужбина по всички видове цели. Увеличението спрямо 2016 г. е 15,5%. Този ръст на пътуванията е свързан както с отчетените по-високи социално-икономически показатели, така и с големия брой нискотарифни полети.

Въпреки незначителното намаление на броя на българите, отседнали в категоризирани места за настаняване с 10 и повече легла, данните на НСИ не показват спад по отношение на вътрешния туризъм. По данни на НСИ общият брой български граждани на 15 и повече години, които са осъществили туристическо пътуване през първото тримесечие на 2017 г. само в страната, е нараснал с 80,2% спрямо същия период на 2016 г., през второто тримесечие увеличението е 31,1%, а през третото тримесечие – 32,8%, през четвъртото тримесечие – 50,8%.

➤ *Кратко описание на показателите за полза/ефект*

Очакваните ползи/ефекти от изпълнението на политиката, могат да бъдат обобщени до няколко направления – подобро състояние на текущата сметка от платежния баланс; подобряване на баланса по статията услуги на платежния баланс. Ръстът на приходите от туризъм е пряко обвързан със създаването на по-високи нива на добавена стойност от икономиката, респективно реален растеж на БВП, като води до подобряване на състоянието на платежния баланс, увеличаване на заетостта, понижаване на безработицата. Развитието на туризма оказва положителен ефект и върху цялостното регионално развитие.

➤ *Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта*

Изпълнението на политиката се осъществява в непрекъснато взаимодействие и координация с Министерството на финансите, Министерство на външните работи,

Министерството на здравеопазването, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на регионалното развитие, Министерство на околната среда и водите, Българската агенция по безопасност на храните, Комисията за защита на потребителите и др.

➤ ***Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект***

Наличните данни в МТ, НСИ, БНБ и други български и чуждестранни източници на информация.

В) Отговорност за изпълнение на целите в областта на политиката за устойчиво развитие на туризма

Директорите на главна дирекция „Туристическа политика“, дирекция „Маркетинг, реклама и информация в туризма“, дирекция „Програми и проекти в туризма“, дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ и дирекция „Управление на морските плажове“.

Г) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

През отчетния период няма настъпили промени в нормативната уредба.

4. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА – 7100.01.01 „ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И РЕГУЛАЦИИТЕ В СЕКТОРА НА ТУРИЗМА”

A) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Приоритетните цели на програмата са съобразени с основните цели на провежданата правителствена политика в областта на туризма за създаване на условия за неговото развитие като приоритетен отрасъл за страната, а именно:

1. Диверсификация на националния туристически продукт, чрез развитие на интегрирани и специфични туристически продукти за различните категории туристи, изхождащи от естествените приоритети на България; насърчаване предоставянето на качествени услуги и защита правата и сигурността на потребителите.

2. Постигане на ефективна координация между институциите и интегриране на туризма в свързаните с него секторни политики. Взаимодействие с туристическия бизнес.

3. Създаване на система за ефективен контрол на качеството на предоставяните туристически услуги. Разработване въвеждането на единна информационна платформа за комуникация по защитени канали между вписаните в националния туристически регистър лица и заинтересованите такива от централни и териториални органи на изпълнителната власт.

4. Стимулиране на устойчивото развитие на туризма и намаляване на регионалните различия чрез създаване на силни регионални брандове.

5. Увеличаване на трудовата заетост в туризма и осигуряване на целогодишна ангажираност на кадрите в туризма.

6. Утвърждаване на България като лидер в туристическото развитие на ЕС и региона.

7. Организиране на процедурите по отдаване на морските плажове на концесия и под наем и последващ контрол по изпълнение на договорите.

Постигането на заложените в програмата цели се осъществява чрез:

Предприемане на конкретни мерки и действия, гарантиращи устойчиво целогодишно развитие на туризма чрез диверсификация на националния туристически продукт и стимулиране развитието на специализираните видове туризъм. Актуализиране, съвместно с бизнеса на дългосрочната стратегия за устойчиво развитие на отрасъла и разработване на План за привеждането ѝ в действие.

Реализиране на мерки за повишаване на неговото качество и добавена стойност. Създаване или актуализиране на законовата и подзаконовата нормативна база в диалог с туристическия бизнес с цел намаляване на административната тежест (при необходимост) и непрекъснато гарантиране правата и сигурността на потребителите и на качеството на предлаганите туристически продукти и услуги.

Чрез приоритетното организиране на действия по предоставяне на концесия и отдаване под наем на морски плажове се намалява броят на неохраняемите плажове, осигурява се безопасното ползване на морските плажове и доброто им стопанисване. Постоянният контрол по изпълнение на договорните задължения на концесионерите и наемателите, води до все по-навременна и пълна събираемост на приходите и до предоставяне на по-качествена услуга на туристите по Черноморието.

Заложените в програмата цели се изпълняват в степен, съотнесима с динамиката и особеностите на туристическия пазар при стриктно спазване на изискванията и регламентите както на национално ниво, така и в съответствие с водещите европейски и световни организации и политики.

Б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

1. Оптимизиране на модела за планиране и управление на туристическото развитие на България с оглед постигане на висок и устойчив икономически растеж.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

1.1. Осигуряване на нормативна уредба, благоприятстваща туристическото развитие, вкл. подобряване функционирането и управлението на националните курорти.

✓ Със Заповед №Т-РД-16-81/07.03.2017 г. е създадена работна група за разработване на Наредба за Националния туристически регистър. В нея се включват представители на

Министерство на туризма, ГД Национална полиция, ДАНС, НАП, КЗП, НСИ и Националното сдружение на общините в Република България. Разписването на правилата на обмен на данни по реда на чл. 166 от Закона за туризма следва да се извърши въз основа на изпълнена дейност за проектиране по договор за обществена поръчка за „Проектиране и разработване на ЕСТИ“.

✓ Създадена е и работна група за изготвяне на проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи и басейните за обществено ползване. Целта на наредбата е да се уредят изискванията към водноспасителната дейност, както и изискванията за обезопасяване на водните площи и басейните за обществено ползване с цел опазване живота и здравето на хората и превенция на водния травматизъм. Проведени са две заседания на РГ.

✓ Със Заповед № Т-РД-14-60/01.11.2017 г. е създадена междуведомствена работна група за разработване на проект на **наредба по чл. 164 от Закона за туризма за правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрацията и помпите към плувните басейни** – самостоятелни или прилежащи към места за настаняване. В нея се включват представители на Министерство на регионалното развитие и благоустройство, Министерство на здравеопазването, Министерство на икономиката, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, Държавна агенция за закрила на детето, Комисия за защита на потребителите и член на Управителния съвет на фондация „Център за обществено развитие“. МРГ проведе 2 заседания, на които се уточни, че обхвата на наредбата ще се ограничи само за басейни и джакузита в категоризирани места за настаняване. Проектът на Наредба е финализиран.

✓ Създадената със Заповед № Т-РД-16-153/30.05.2016 г., изм. и доп. Със Заповед № Т-РД-16-190/08.07.2016 г. и Заповед № Т-РД-16-276/03.07.2017 г. на министъра на туризма, **междуведомствена работна група, със задача разработване на предложения за насърчаване на планинския туризъм**, през 2017 г. приключи своята работа. Разработените и одобрени текстове ще бъдат включени в ЗИД на ЗТ.

✓ Със Заповед № Т-РД-16-43/12.04.2016 г., изм. и доп. със Заповед № Т-РД-16-106/09.05.2016 г. и Заповед № Т-РД-16-277/03.07.2017 г. на министъра на туризма е създадена **работната група за разработване на Регламент за къмпингуването**. Целта на Регламента е регулиране на т.н. свободно къмпингуване/къмпирание. Работната група

приключи своята работа. Проекта на Регламент е финализиран. Предстои провеждане на неприсъствена съгласувателна процедура.

✓ Поради големия обществен интерес беше удължен срокът за обществено обсъждане до 30.09.2017г. на публикувания на 30.12.2016г. проект на ЗИД на ЗТ. Всички предложения и становища се обработват от екипа на МТ, а разглеждането на същия е включено в Законодателната програма на МС за периода 1 януари – 1 юли 2018г.

✓ На 21 септември 2017 г. беше публикуван за обществено обсъждане проект на ЗИД на ЗТ, с който се на първо място се транспонира Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, чиято главна цел е подобряване защитата на потребителите при закупуване на туристически пакети и свързани туристически услуги. В проекта се запазва съществуващият и към момента финансов механизъм „застраховка“ по отношение на отговорността на туроператорите при изпадане в неплатежоспособност или несъстоятелност. Въвежда се и нова застраховка „Отговорност на търговците, улесняващи предоставянето на свързани туристически услуги“, която покрива отговорността на тези търговци за възстановяването на всички плащания, получени от пътуващите, доколкото туристическата услуга, която е част от свързана туристическа услуга, не се извършва в резултат на неразплащане с контрагенти, неплатежоспособност или несъстоятелност на търговеца, посредничещ за предоставяне на свързани туристически услуги.

Освен това със законопроекта се цели и изпълнение на Решение № 338 на МС от 2017 г., с което се приемат мерки за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса чрез премахване на изискването за представяне на някои официални удостоверителни документи на хартиен носител. Чрез съответните промени в ЗТ отпада задължението за представяне на хартиен носител от гражданите и от бизнеса на удостоверителни документи при предоставяне на административните услуги по реда на ЗТ, в т.ч. се въвежда нов формуляр „заявление-декларация“, което в основната си част има декларативен характер за повечето от обстоятелствата, за които досега се изискваха удостоверителни документи преди промените. С приемането на проекта на ЗИД на ЗТ ще бъдат постигнати мерките за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса.

Законопроектът премина обществено обсъждане, както и съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА.

ЗИД на ЗТ е одобрен с Решение № 741/29.11.2017 г. на Министерския съвет. Същият е внесен в Народното събрание на 30.11.2017 г. и е разпределен в 4 постоянни комисии.

На 13 декември 2017 г. законопроектът е разгледан в Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове. Комисията одобри ЗИД на ЗТ с пълно мнозинство.

Приети са следните подзаконовни нормативни актове по ЗТ:

През отчетния период няма приети подзаконовни нормативни актове по ЗТ.

Финализиране на подзаконовите нормативни актове след приемане на ЗИД на ЗТ

✓ Наредбата за образованието, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на професията "Ски учител". Изразено е твърдо становище, според което трябва да има държавна делегация, записана в основен нормативен документ, за това коя организация може да удостоверява правоспособност за упражняване на тази професия, която не е регулирана по смисъла на ЗПОО. Наредбата ще се финализира след приемане на ЗИД на ЗТ;

Предоставени са тълкувателни становища до общини, неправителствени организации, фирми и лица по прилагане на Закона за туризма.

1.2. Стратегическо и оперативно планиране на туристическото развитие на национално и регионално ниво.

Стратегическото и оперативно планиране на туристическото развитие се осъществява на основание чл. 6 от Закона за туризма.

- **Актуализиране на Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014 - 2030 г.**

В резултат на проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Актуализиране на Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014 - 2030 г. и изготвяне на план за действие към нея" и се изпълняват предвидените дейности по сключения договор с избран изпълнител. Изготвен е цялостен актуален ситуационен анализ на туристическото развитие в България и формулирана е визия, мисия, стратегически цели, приоритети, приоритетни видове продукти. Разработен е План за

действие към стратегията с период на действие 2017-2020г., както и механизъм за изпълнение, наблюдение и оценка на НСУРТБ.

Проведени са три проучвания сред заинтересованите страни. Консултационните документи са публикувани на 28.04.2017 г. в Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МТ от екипа на МТ, както и на собствената интернет страница на проекта. Общественото обсъждане продължи 30 дни (до 28.05.2017 г.). Проведена е и още една консултационна форма – дискуссионен форум (работна среща) за представяне и консултиране на актуализираната НСУРТБ и Плана за действие.

Актуализираната стратегия премина и съгласувателна процедура по чл.32 от Устройствения правилник на Министерски съвет и неговата администрация.

- **Национален съвет по туризъм**

Продължава практиката за провеждане на изнесени заседания на Националния съвет по туризъм, която се приема за изключително полезна и ефективна от туристическия бизнес и от представителите на изпълнителната власт. Националният съвет по туризъм е консултативен орган към министъра на туризма и се утвърди като работещ орган, чиито решения се обсъждат и приемат с активното участие и партньорство на туристическия бизнес.

На 27 февруари 2017 г., гр. Бургас се проведе заседание на Националния съвет по туризъм, по време на което бяха обсъдени следните теми:

1. Подготовка на летен туристически сезон 2017 г.
2. Конвенцията за етика в туризма на Световната организация по туризъм към ООН
3. Предложение за създаване на експертни групи с функциите на съвети към Националния съвет по туризъм

На 22 юли 2017 г. в к.к. Златни пясъци се проведе второ заседание, на което се прие Годишната програма за национална туристическа реклама 2018 г. и се представи и обсъди актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030 г. и плана за действие към нея за периода 2017-2020 г.

На 09.10.2017 г. в гр. София се проведе трето заседание, по време на което бяха представени проект на Програма на Република България за председателството на Съвета на Европейския съюз (1 януари – 30 юни 2018 г.), Културната програма на Българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г., както и бе предоставена информация за

събитията, организирани от Министерството на туризма, включени в календара на събитията на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз.

- **Обществен съвет към министъра на туризма**

С писмо Т-91-00-219/11.12.2017 г. е иницирано създаването на Обществен съвет към министъра на туризма, който ще разглежда и консултира всички въпроси, важни за устойчивото развитие на туризма в България. В него се обединяват създадените Съвети към министъра на туризма по законодателство и маркетинг. В състава му са поканени да се включат представители на различни заинтересовани страни като туристически сдружения, еко организации, работодателски и синдикални организации, научните среди, НСОРБ и др.

Създаден е със Заповед №Т-РД-16-10/ 08.01.2018 г. на министъра на туризма.

1.3. Въвеждане и прилагане на туристическото райониране и взаимодействие с организациите за управление на туристическите райони.

Формирането на туристическите райони се осъществява на основание чл. 16 от Закона за туризма.

Въз основа на утвърдената „Концепция за туристическо райониране на България” определените брой, наименование и териториален обхват на туристическите райони със заповеди на министъра на туризма са създадени предпоставки за създаване на Организации за управление на туристическите райони:

- ✓ Организация за управление на туристически район „Родопи“

Със Заповед № Т-РД-17-17/05.06.2017 г. на министъра на туризма, Организация за управление на туристически район „Родопи“ е вписана в Националния туристически регистър. Това е първата вписана организация.

- ✓ Организация за управление на Варненски черноморски туристически район

На 19.05.2017г. е проведено е учредително събрание на Организация за управление на Варненски черноморски туристически район. На 29.12.2017 г. е подадено заявление за вписване на организацията в НТР.

- ✓ Организация за управление на Бургаски черноморски туристически район

Със Заповед № Т-РД-17-22 от 19 юли 2017 г. на министъра на туризма е открита процедура за учредяване на Организация за управление на Бургаски черноморски туристически район, която е обнародвана в ДВ, бр. 70 от дата 29.08.2017 г.

1.4. Ефективна координация между институциите и интегриране на туризма в свързаните с него секторни политики.

През отчетния период се осъществи активна междуведомствена координация чрез:

✓ Включване на представители на съответните заинтересовани институции, имащи отношение към туризма, в състава на Националния съвет по туризъм, който на основание чл. 7 от ЗТ е консултативен орган към министерство на туризма;

✓ Включване на представители на съответните заинтересовани институции, имащи отношение към туризма, в състава на Обществения съвет по туризъм, който е консултативен орган към министерство на туризма;

- Включване на представители на съответни заинтересовани институции, чрез включването им в работните групи, за участие в изработването на подзаконовата нормативна уредба по Закона за туризма, така и на теми свързани с провеждане на държавната политика в сектора;

✓ Осъществяване на активно участие на представители на дирекциите в междуведомствени работни групи, касаещи пряко или косвено развитието на туризма и свързаните с него отрасли:

- Експертна комисия „Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг, пътувания, туризъм и свободно време” към Националната агенция за професионално образование и обучение;

- Работна група 31 "Европа 2020" за ежегодно актуализиране на Националната програма за реформи на Република България за отчитане на изпълнението на мерки и действия за постигане на националните цели в изпълнение на Стратегия "Европа 2020" и на специфичните препоръки на ЕС в рамките на Европейския семестър;

- Работна група за въвеждането в националното законодателство на Директива 2015/ 2302 на Европейския парламент относно пакетните туристически пътувания и свързани пътнически услуги;

- Работна група за разработване на проект на наредба по чл. 164 от Закона за туризма за правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрацията на помпите към плувните басейни – самостоятелни или прилежащи към места за настаняване.

- Регионални съвети за развитие на шестте планови района;
- Координационен съвет по изменение на климата;
- Национален експертен съвет по изменение на климата
- Общото събрание на Български институт за стандартизация и Техническият комитет "Туристически дейности" към Български институт за стандартизация;
- Национален съвет по превенция на престъпността;
- Национален съвет за насърчаване на заетостта;
- Национален съвет за интеграция на хора с увреждания.

✓ За подобряване на координацията на национално, регионално и местно ниво по отношение развитието на туризма, през отчетния период, **Главна Дирекция „Туристическа политика” организира провеждането (съдейства при организирането) на презентации/кръгли маси/срещи/форуми по въпроси, касаещи туризма, в т.ч.:**

- Работна среща с туристическия бранш на 6 февруари, по отношение на проблемите и необходимите мерки за устойчивото развитие на туризма. По време на тази среща бяха изразени мнения и становища от страна на туристическия бранш по отношение на регулаторните режими определени от Закона за туризма (ЗТ) и подзаконовите актове по неговото прилагане;

- Работни дискусии на МТ по време на 34-то издание на най-голямата туристическа борса у нас **ВАКАНЦИЯ&СПА ЕКСПО** (15-17 февруари), която се провежда под патронажа на Министерство на туризма. Осъществени са дискусии на тема „Как нискотарифните авиокомпании променят туристическото предлагане и търсене“ и на тема: „Краткосрочните пътувания – предпоставка за туризъм в четири сезона“;

- Работна среща в гр. Бургас на 27 февруари 2017 г. с представителите на контролните органи, местната власт и туристическия бизнес относно готовността и предприетите мерки за предстоящия летен сезон;

- Подготовка участието на заместник-министър в XIX-ата Международна научна конференция на тема „Управление и устойчиво развитие“, организирана от Лесотехническият университет в София на 24 март 2017 г.

- Работна среща в гр. Пловдив на 4 април 2017 г. с представители на областната управа, местната власт и туристическия бизнес от региона;

- Кръгла маса на тема: „Дигитализацията на туристическите дейности“, с фокус върху дигиталния маркетинг на туризма, единната интерактивна платформа и мобилно приложение – I Love Bulgaria, партньорствата в създаването и поддържането на базата данни за туристическите ресурси на 14-то издание на Международна туристическа борса „Културен туризъм” – 06-08.04.2017 г., гр. Велико Търново;

- Работна среща в гр. Варна на 11 април 2017 г. с представителите на контролните органи, местната власт и туристическия бизнес относно готовността и предприетите мерки за предстоящия летен сезон;

- Кръгла маса на тема „Образованието и реализацията на специалистите в сферата на туризма“ с участието на министрите на туризма и на образованието и науката на представители на висшите учебни заведения, в които се изучават специалности в сферата на туризма на 24.04.2017 г. в гр. Бургас. Дискусията бе фокусирана върху съдържанието на обучението по туризъм, уменията, знанията и компетенциите, които трябва да дават средното и висшето образование, необходимостта от специалисти със съответен образователен ценз и тяхната реализация;

- Работна среща на ръководството на МТ, вицепремиерът Валери Симеонов и туристическия бранш, проведена на 9 май 2017 г. за представяне на приоритетите на министерството за развитието на сектора.

- Дискусионната програма на тринадесетото туристическо изложение „Уикенд туризъм”, гр. Русе 2017 г. и на десетия фестивал на туристическите забавления и анимации, 11-13 май 2017 г. Участие на представител на ГД „Туристическа политика“ в кръгла маса на тема: „Възможности за развитие на туристически район Дунав“.

- Работни срещи на министъра на туризма, вицепремиерът Валери Симеонов, областните управители, кметове на общини в областта, представители на МВР, НАП, РЗИ с представители на туристическия бранш в Бургас и Варна, относно подготовката на предстоящия летен туристически сезон на 18 и 19 май 2017 г.

- Работни срещи на министъра на туризма с представители на туристическия бранш и контролните органи за зимен сезон 2017/2018 г. в к.к. Боровец, к.к. Пампорово и Банско;

- Подготвено участие на заместник-министър в 17-та Годишна среща на АБТТА, проведена в периода 23–25 юни 2017 г. в гр. Габрово.

- Работна среща на министър Ангелкова с туристическия бранш по проблемите на националните курорти, 08.09.2017 г.

- 3 Работни срещи за подготовка на зимния сезон, проведени през месец ноември 2017 г.

- Подготвени материали и участия на министъра в 45 регионални срещи за обсъждане на актуални теми и въпроси, свързани с развитието на туризма.

- Участва се активно, **в рамките на компетенциите на Главна Дирекция „Туристическа политика“ в програми и разработки на международни организации за изграждане на имиджа на страната, като страна, ангажирана с устойчиво развитие на туризма.** От ключово значение е активното членство на България в Световната организация по туризъм, Европейската туристическа комисия, по линия на двустранното сътрудничество с отделни държави и в рамките на общи туристически инициативи със съседни балкански държави

- Изготвени материали, доклади и попълнени въпросници относно:

- участието на България в маркетингови инициативи за Европейската туристическа комисия;

- изготвянето и използването на сателитни сметки в туризма;

- онлайн проучване за дигитализацията в туризма към Европейската Комисия;

- Хагската конференция по международно частно право /ХКМЧП/ относно проект на Конвенция за сътрудничество и достъп до правосъдие за чуждестранни туристи;

- ежегодния доклад за устойчиво развитие на туризма към Европейската Комисия;

- годишни доклади за развитието на туризма в България за Европейската комисия, СОТ и ОИСР;

- разработване на Културната програма на Българското председателство на Съвета на ЕС;

- Взето участие на експерти от Главна Дирекция „Туристическа политика“ **следните конференции и работни срещи:**

- в 2 работни заседания във връзка с транспонирането на Директива 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно пакетните туристически

пътувания и свързаните пътнически услуги в гр. Брюксел, съответно на 16 февруари 2017 г. и 18 май 2017 г.

- годишна конференция на Travel Academy, която се проведе на 30 и 31 март в RIU Pravets Golf & Spa Resort, гр. Правец. Представено приветствие от името на министъра на туризма и взето участие в дискусия на тема „Условия за развитие на устойчив и отговорен туризъм в България“.

- конференция „Нови стратегии за развитие на успешна туристическа дестинация“, проведена в рамките на „Дни на Италия в Созопол“, проведени в периода 16–19 юни 2017 г. в гр. Созопол. Представена е презентация на тема „Стратегии и инициативи за развитие на дестинация България“.

- провеждане на Генерална асамблея на Интерски, 8-10 юни 2017 г. Пампорово.

- представени добри практики за разработени туристически продукти в България с участие в семинар "По западния път на коприната", организиран съвместно с ЕК и СОР, 27 - 28 юни 2017, София.

- заседания на работна група за изготвяне на Културната програма за Председателството на България на Съвета на ЕС 2018.

- работна среща на Консултативния комитет по туризъм към ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ (ТАС), на 17-ти май 2017 г., в гр. Брюксел, Белгия.

- в 2- рата годишна среща на Групата за маркетингови проучвания към Европейската туристическа комисия, в периода 02 – 04 март 2017 г., в Черна Гора.

- конференция на тема „Европейска стратегия за повишаване на конкурентоспособността на туристическата индустрия“, на 27 септември 2017 г., в гр. Брюксел, Белгия;

- регионална конференция за устойчив туризъм, предприемачество и местно икономическо развитие, в периода 9-11 ноември 2017 г., в гр. Нови Сад, Сърбия.

- работна среща на Консултативния комитет по туризъм към ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“ (ТАС), на 27-ти ноември 2017 г., в гр. Брюксел.

- проследяване на напредъка по изпълнението на целите за устойчиво развитие на ООН, касаещи туризма и активно участие в разработваните регламенти на Европейската комисия за цялостен подход към Дневен ред 2030 на ООН.

- взето активно участие от представители на ГД „Туристическа политика“ във провеждането на всички заседания на Регионалните съвети за развитие на районите от ниво NUTS 2 на България, както и представени презентации на различни тематики, касаещи развитието на сектор Туризм.

1.5. Взаимодействие с туристическия бизнес.

През отчетния период се осъществява:

✓ Включване на представители на туристическия бизнес в състава на Националния съвет по туризъм, който на основание чл. 7 от ЗТ е консултативен орган към Министерството на туризма;

✓ Включване на представители на туристическия бизнес в състава на Обществения съвет по туризъм, който е консултативен орган към Министерството на туризма;

✓ Включване на представители на туристическия бизнес в състава на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма;

✓ Ускорен процес на въвличане и координация на всички заинтересовани страни в процесите на туристическо планиране и управление. Взаимодействието се осъществява на различни нива и в широк тематичен обхват;

✓ Привличане на туристическия бранш, чрез включването им в работните групи, за участие в изработването на подзаконовата нормативна уредба по Закона за туризма така и на теми свързани с провеждане на държавната политика в сектора;

✓ Осъществяване на партньорство при реализацията на инициативи на туристически организации в областта на планински, еко и спа-туризма, културния и алтернативен туризъм, фестивален и събитийен туризъм.

2. Позициониране на България, като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност, чрез реализиране на дейности по изпълнение на проекти с външно финансиране:

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

2.1. Разработване, изпълнение, мониторинг, контрол и докладване по проекти по оперативните програми, изпълнявани от МТ като директен бенефициент.

Министерството на туризма е конкретен бенефициент по процедура „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма“ по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014 – 2020 г., инвестиционен приоритет 2.2. „Капацитет за растеж на МСП“. През м. май 2017 г., Комитетът за наблюдение на ОПИК одобри последният вариант на Методологията и критерии за подбор на операции по горепосочената процедура.

Общият размер на процедурата по ОПИК е 5 000 000 евро за периода 2017-2020 г., като по нея допустими за финансиране са следните основни дейности:

1. Дейности в подкрепа на създаването и функционирането на Организацията за управление на туристическите райони;
2. Дейности за повишаване качеството на услугите на МСП в туризма чрез използване на ИКТ технологии и уеб-базиран маркетинг;
3. Дейности за изграждане и внедряване на единна система за туристическа информация на национално ниво (ЕСТИ);
4. Консултантски услуги за разработване на документации, вкл. технически спецификации;
5. Дейности, свързани с организация и управление на проектите;
6. Разходи за командировки на бенефициента – Министерство на туризма;
7. Одит на проектите;
8. Дейности за информация и комуникация на проектите;
9. Разходи за застраховки на придобитите в резултат от изпълнението на дейностите по проектите дълготрайни материални активи.

През м. октомври 2017 г., Министерството на туризма участва в писмената процедура за вземане на неприсъствено решение за одобрение на Методологията и критерии за подбор на операции (Условия за кандидатстване и условия за изпълнение на проектите).

На 09.11.2017 г. е обявена процедура по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ BG16RFOP002-2.010 „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма“ с конкретен бенефициент МТ. Крайният срок за подаване на проектни предложения е до 09.03.2018 г., като проектите могат да бъдат с максимална продължителност 36 месеца. Министерство на туризма стартира подготовка на проектно предложение, което има за цел да подпомогне МСП в областта

на туризма чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на предвидените в Закона за туризма Организации за управление на туристическите райони. Със заповед на министъра на туризма от 06.11.2017 г. е определен екип за подготовка на проектни предложения по обявената процедура по ОПИК.

Министерство на туризма е допустим бенефициент по процедура BG05SFOP001-2.006 „Специализирани обучения за централната администрация“ по Приоритетна ос № 2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“ на Оперативна програма „Добро управление“. Процедурата е обявена на 21.12.2017 г. Министерство на туризма стартира разработването на проектно предложение за подобряване на специализираните знания и умения на служителите в МТ. Крайният срок за кандидатстване е 21.03.2018 г.

2.2. Разработване, изпълнение, мониторинг, контрол и докладване и партньорство по проекти и програми, финансирани от други външни източници.

✓ Проекти, финансирани директно от Европейска комисия

През периода 01.01 – 31.12.2017 г. МТ работи по изпълнението на 2 проекта и подаде 1 проект финансирани по Програма COSME 2014-2020 г. на ЕК, както следва:

• **Проект „Комуникационна кампания за популяризиране на дестинациите ЕДЕН в България – второ издание“.** Споразумението за финансиране е подписано на 18.01.2016 г. и е със срок на действие 18 месеца (т.е. до 31.07.2017 г.). През 2017 г. са извършени следните дейности по него:

- Публикувани и преведени на английски език са 6 броя електронни бюлетина, представящи информация за ЕДЕН дестинациите.

- Организирани и проведени са 3 (три) информационни пътувания из ЕДЕН дестинации на блогъри от пазари България, Румъния и Германия.

- Взето участие в 3 национални и 2 международни туристически борси и изложения.

- Проведена е обществена поръчка по реда на ЗОП за изработване на информационни карти по проекта и е сключен договор за изпълнение на услугата.

- Разработени са дигитални за тематични маршрути между ЕДЕН дестинациите и за събития и фестивали в тях; пощенски картички и магнити с детски рисунки, събрани от проведен по проекта конкурс за детска рисунка „Моята ЕДЕН дестинация“.

Проектът е успешно изпълнен и отчетен, като на 17.11.2017 г., в Министерството на туризма е постъпило писмо от Европейската агенция за малки и средни предприятия, с което финалния технически и финансов отчет по проекта и цялата изискана сума за окончателно плащане по проекта са одобрени.

- Проект „Културно-туристически ЕДЕН дестинации в България”. Споразумението за финансиране е подписано през м. 04.2017 г. и е със срок на действие 10 месеца (т.е. до 31.01.2018 г.). През първото шестмесечие на 2017 г. са извършени следните дейности по него:

- Разработен е пакет от документи за кандидатстване и са проведени 6 бр. информационни събития из страната за представяне на критериите за участие в Националния конкурс за избор на ЕДЕН дестинации на тема „Културен туризъм“.

- На 01.07.2017 г. е даден старта на кандидатстване в Конкурса на тема „Културен туризъм“, който продължи до 8 септември 2017 г.

- Извършено е надграждане на уеб платформата на ЕДЕН мрежата в България, и сключен договор с изпълнител за публикации в печатни и интернет медии – извършена е първа вълна публикации.

- Оценени са подадените формуляри за избор на пет дестинации – получени са 32 кандидатури за участие в конкурса.

- Извършена е оценка на подадените кандидатури в Конкурса за избор на отлична туристическа дестинация и класирани 5 дестинации. Извършена проверка на място на селектираните 5 дестинации;

- Публикувани са статии по проекта, насочени към информиране на обществеността за избраните 5 ЕДЕН дестинации.

- Извършено професионално фото заснемане на новите ЕДЕН дестинации.

- Подготвени и изпратени в ЕК са досиета на избраните най-добри 5 дестинации.

- Подготвено е провеждането на церемония за награждаване на най-добрите 5 дестинации, която ще се проведе в средата на м. януари 2018 г.

- **Проект „Комуникационна кампания за популяризиране на EDEN дестинациите от България-III” (BG EDEN Campaign III).**

Проектното предложение е подадено от МТ на 24.10.2017 г. в Европейската агенция за малки и средни предприятия на ЕК и на стойност 55 894 евро (109 319 лв.) при финансиране 50% от Програма и 50% от бенефициента. Основната му цел е да популяризира българските отлични туристически дестинации (EDEN България) на националния и избрани чуждестранни пазари и да повиши информираността и разбирането за EDEN инициативата и за принципите на устойчивото развитие. Основните дейности по него предвиждат: Участие в национални и/или международни туристически изложения/борси за представяне на ЕДЕН дестинациите;

- Организиране на опознавателни пътувания за туристически фигури (представители на медии, туристически агенции, туроператори, блогъри и най-общо всякакъв вид физически лица и организации, които могат да повлияят на решенията за пътуване на туристите);

- Разработване и/или поддържане на специализирания сайт на ЕДЕН дестинациите;

- Разработване на рекламни материали за участие в горепосочените събития, в т.ч. брошура, рекламни видеа за ЕДЕН дестинациите от 2017 г., сувенири;

- Реклама на ЕДЕН дестинациите в класически и социални медии. Показване на ЕДЕН дестинациите в уеб базираните и каналите на мобилните устройства на съответните медийни оператори (блогъри, списания, секция пътувания на списания и др.).

- През февруари – март 2018 г. се очакват резултатите на проектното предложение.

- ✓ **Програма за транснационално сътрудничество Дунав 2014 – 2020 г.**

През 2017 г. се работи по изпълнението на 2 проекта и е подадено 1 проектно предложение по Програмата, както следва:

- **Проект „Дунавска културна платформа – Креативни места на 21 век“.** Срокът за изпълнение на проекта е от 01.01.2017 г. до 30.06.2019 г. (30 месеца) и през отчетния период е извършено следното:

- През м. април 2017 г. е проведена стартираща среща по проекта и среща на Управляващия комитет на проекта.

- Подписан договор за предоставяне на национално съфинансиране от МРРБ и е получен аванс по проекта.

- В периода юни-октомври 2017 г. е извършено проучване по проекта за идентифициране на малко познати културно-туристически места.

- Проверени са и са одобрени всички разходи по проекта за първия отчетен период (януари – юни 2017 г.)

- В периода 11-13 октомври 2017 г. е взето участие във втора среща на Управляващия комитет по проекта и транснационална конференция по проекта в гр. Печ, Унгария.

- Стартира подготовката за провеждане на обществени поръчки за извършване на компютърно 3Д възстановяване на „Калето“ и синагогата във Видин и провеждане на процедура за закупуване на 4 интерактивни киоска по проекта.

- Стартира провеждането на процедура за организиране на събития по проекта.

- **Проект за подкрепа на координаторите на Приоритетна област 3 на Дунавската стратегия за периода 2017-2019 г.**

Срокът за изпълнение на проекта е от 01.01.2017 г. до 31.12.2019 г. (36 месеца). През 2017 г. е подписан договорът за осигуряване на европейско финансиране и договорът с МРРБ за осигуряване на национално съфинансиране. През отчетния период е извършено следното:

- Подписан е договор за предоставяне на национално съфинансиране от МРРБ и е получен аванс по проекта.

- През месец юни 2017 г. в гр. Белград, Сърбия е организирана среща на Направляващата група по ПО 3 на Дунавската стратегия.

- Взето е Участие в Годишния форум по Дунавската стратегия през месец октомври 2017 г., по време на който са представени резултатите от изпълнението на дейностите по Приоритетна област 3 на Дунавската стратегия и са представени възможностите за финансиране.

- Координиране подготовката и провеждането на среща на Направляващата група по ПО 3 на Дунавската стратегия на 23 ноември в Букурещ.

- Осигурено е участието на двама представители на Министерство на културата в срещата на Направляващата група на Приоритетна област 3 на Дунавската стратегия на 23.11.2017 г. в Букурещ, Румъния.

- Стартира процедурата за избор на двама експерти за съвместния секретариат по Приоритетна област 3 на Дунавската стратегия, които се финансират по проекта.

- Стартирана обществената поръчка за провеждане на събития по проекта.

- **Проект „Мрежа от Дунавски обсерватории за устойчив туризъм“.** На 06.06.2017 г. е подадено проектно предложение на тема **Мрежа от Дунавски обсерватории за устойчив туризъм**, в което МТ участва като партньор с други организации от Румъния, Хърватия, Сърбия, Молдова и Украйна. Общият бюджет на проекта е 1,5 млн. евро, от които бюджетът на МТ е 160 000 евро. През първата половина на 2017 г. бе организирано партньорството по проекта, подписано бе партньорско споразумение, бе подготвен формулярът за кандидатстване и бюджетът. Чрез изпълнението на проекта се предвижда създаването на мрежа от „туристически“ обсерватории, които да събират туристически данни в Дунавския регион.

- На 31.10.2017 г. водещият партньор е уведомен, че проектът не съдържа определени изисквания за допустимост и няма да бъде разгледан по същество.

- На 02.11.2017 г. водещият партньор е подал жалба срещу решението на Съвместния секретариат за отхвърляне на проекта. жалбата на водещия партньор не е приета и проектното предложение не е одобрено за оценка по програма „Дунав“.

✓ **Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Турция 2014-2020 г.**

Проект „Съвместни инициативи за промоция на трансграничния регион България - Турция като атрактивна туристическа дестинация“, в който МТ участва като партньор с други организации от България и Турция, е одобрен за финансиране през м. декември 2016 г. Договорът за проекта е сключен на 26.03.2017 г. и е със срок на действие 15 месеца (т.е. до 21.06.2018 г.). През отчетния период е извършено следното:

- Сключен е договор за финансиране на проекта и е получено авансово плащане;
- Формиран е екип за управление и изпълнение на проекта.

- Сключен е договор с предмет „Изготвяне на документация за обществени поръчки по PRAG“;
- Подготвени са и са проведени обществени поръчки по реда на PRAG за други дейности по проекта – за избор на експерт туризъм, за организиране на събития, за изработване на видеоматериали и др.
- Проучени възможности за доставка на 3 киоски, уточнени са техническите параметри за провеждане на предварително пазарно проучване за single tender процедура по PRAG за заснемане на два видеоклипа и записването им на 300 USB.
- Стартира се single tender процедура по PRAG за организиране на събития, транспорт и настаняване (за организиране на един промоционален тур).
- Уточняват се техническите параметри за заданието за избор на преводач (без възлагане по PRAG).
- Извършва се пазарно проучване на потенциален изпълнител за публикуване на две журналистически статии (без възлагане по PRAG).

✓ **Програма ИНТЕРРЕГ V-А Румъния – България 2014-2020г.**

- **Проект № 16.5.2.009 , DanubEco “Екотуризъм по Дунав”** е със срок за изпълнение 22.08.2019 г. МТ е партньор на Асоциация „Достъп за всички“ Румъния, Министерство на туризма на Румъния и Агенция за развитие на човешките ресурси, гр. Русе. Подписано е споразумение за партньорство на 22.06.2017 г. Подписан е договор за субсидия № 95399/03.08.2017 г. между Управляващия орган и водещия партньор „Асоциация „Достъп за всички“. Общата стойност на проекта е 735 766 евро (1 439 033 лв.), от които бюджетът на МТ е в размер на 46 390,26 евро. През отчетния период е извършено следното:
  - Формиран е екип за управление и изпълнение на проекта.
  - Сключен е договор за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ, и получено авансово плащане.
  - Проведена е обществена поръчка и е доставен лаптоп по проекта.
  - Изготвен и сертифициран е отчет 0: Подготовка на проектно предложение за периода 01.12.2015 - 01.03.2016 и изпращане на Водещия партньор.
  - Взето е участие в среща на екипа по проекта през месец ноември 2017 г. в гр. Русе.

- Съгласувани са датите и местата за провеждане на обученията по проекта.
- Изготвен и сертифициран е доклад за отчет 1 за периода 23.08.2017 - 22.11.2017

2.3. Ефективна координация между институциите и интегриране на туризма в свързаните с него секторни политики чрез участие в комисии/работни групи/съвещателни и консултативни органи по структурните фондове и Кохезионния фонд в България.

В периода 01.01.2017 – 31.12.2017 г., представители на дирекция „Програми и проекти в туризма“ са взели участие в работата на комисии/работни групи/съвещателни и консултативни органи, както следва:

✓ **Участие на МТ в Съвет за координация и управление на средствата от ЕС (СКУСЕС), в т.ч. съгласуване на 18 бр. писмени процедури за вземане на неприсъствени решения от Съвета.**

✓ **Участие в заседания на Комитети за наблюдение (КН) по Оперативните програми на България за периода 2014-2020 г.:**

- Участие в заседание на Комитета за наблюдение на ОПИК, 12 май 2017 г., гр. Банско, на което беше одобрена последната промяна в методологията и критериите за подбор на операции за МТ като директен бенефициент по ОПИК. Разгледани и съгласувани са 3 бр. писмени процедури за вземане на неприсъствени решения от КН на ОПИК. Участие в заседание на комитета на 12-13.10.2017 г.

- Участие в заседания на Комитета за наблюдение на ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г., проведени на 08.02.2017 г. и 27.06.2017 г., гр. София.

- Участие в работата на Комитета за наблюдение на ОП „Околна среда“ 2014-2020г. Разгледани и съгласувани са 3 (три) писмени процедури за вземане на неприсъствени решения от КН.

- Участие в работата на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Развитие на човешки ресурси“ 2007-2013 г.

- Участие в заседание на КН по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., проведено на 20.07.2017 г. Разгледана и съгласувана 1 (една) писмена процедура за неприсъствено вземане на решения от КН. Участие в заседание на 25.10.2017 г. и 22.12.2017 г.

✓ **Участие в Съвместни Комитети за наблюдение по програмите за трансгранично сътрудничество:**

- Участие в работата на Комитета за наблюдение по ИНТЕРРЕГ ИПА ТГС България – Сърбия 2014-2020 г. Разгледани и съгласувани са 2 (две) писмени процедури за неprisъствено вземане на решения от КН.

- Участие в работата на Комитета за наблюдение на програма ИНТЕРРЕГ V-A Румъния – България 2014-2020г.

- Участие в работата на Комитета за наблюдение на ИНТЕРРЕГ ИПА ТГС България – Турция 2014-2020г. Разгледани и съгласувани са 2 (две) писмени процедури за неprisъствено вземане на решения от КН.

- Участие в работата на Комитета за наблюдение на Програма ИНТЕРРЕГ ИПА ТГС България – Македония 2014-2020 г.

- Участие в работата на Комитета за наблюдение на програма ИНТЕРРЕГ ИПА ТГС България – Гърция 2014-2020 г. Разгледани и съгласувани са 2 (две) писмени процедури за вземане на решения от КН.

✓ **Участие в други междуведомствени работни групи/ комитети/ комисии, касаещи пряко или косвено развитието на туризма и свързаните с него отрасли, в т.ч.:**

- Участие в Работна група за изпълнение на предварителните условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмен период 2014-2020 г. - редовна месечна актуализация по предварителните условия за реализирания напредък през отчетния месец. Министерство на туризма е изпълнило единственото предварително условие, към което има отговорност в края на 2016 г. В средата на 2017 г. предварителните условия са докладвани към ЕК за изпълнени от страна на България.

- Участие в междуведомствената работна група за изготвяне на проект на Годишен доклад за младежта за 2016 г.

- Участие в Работна група № 19 „Регионална политика и координация на структурните инструменти“ към заместник-министър председателя по европейските фондове и икономическата политика – текущ преглед и съгласуване на документи, свързани с работата на групата по електронна поща.

- Участие в подготовката на Българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г. – служители от дирекция „Програми и проекти в туризма“ участваха в обучения във връзка с провеждане на Председателството и при планирането на събития от неговия календар и културната програма.

- Участие в подготовката на Българското председателство на Стратегията на ЕС за Дунавския регион през 2018 г. и подготовка провеждането на Годишния форум в София през м.декември. Представители на Министерство на туризма са участвали в провеждането на редица формални и неформални срещи с представители на МРРБ и МК във връзка с подготовката на Председателството на Дунавската стратегия през 2018 г. и провеждането на Годишния форум в София през 2018 г. Оказано е съдействие на представители на Националния координатор по Дунавската стратегия МРРБ за подготовка на дневния ред на форума. Изготвен е проект на декларация, която да бъде приета от министрите отговорни за туризма по време на срещата им в рамките на Годишния форум в София през 2018 г.

2.4. Осъществяване на дейности и събития, свързани с координацията на Приоритетна област 3 на Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион.

За формиране имидж на страната като регионален туристически лидер и страна, ангажирана с устойчиво развитие на туризма, беше насочено и активното международното присъствие, като през 2017 г. усилията са съсредоточени в дейността на България като съкоординатор на Приоритетна ос 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората” на Стратегията на ЕС за Дунавския регион.

✓ Изпълнява се проект за подкрепа на координаторите на Приоритетна област 3 на Дунавската стратегия за периода 2017-2019 по Транснационалната Програма „Дунав“ 2014 - 2020 г. Водещ партньор е Министерството на регионалното развитие, публичната администрация и европейските фондове на Румъния. От българска страна, партньор е Министерство на туризма. Двете министерства са съкоординатори по приоритетна област 3 (култура и туризъм) на Дунавската стратегия. Асоцииран партньор по проекта е Министерство на културата. По него ще се финансират проучвания по ПО 3 на Дунавската стратегия, ще се провеждат срещи на Направляващата група, ще функционира Съвместния секретариат по ПО 3 на Дунавската стратегия в гр. Русе.

✓ Участие в международни срещи/семинари във връзка с изпълнението на Дунавската стратегия:

- Участие в Годишната среща на координаторите по Приоритетни области на Дунавската стратегия с Дунавската стратегическа точка на 12 и 13.01.2017 г. в Брюксел, Белгия;

- Участие в двата семинара по Транснационална програма „Дунав“, свързани с изпълнението на Дунавската стратегия в периода 24 - 25 януари 2017 г. в гр. Будапеща, Унгария.

✓ Подготовка и провеждане на 14 заседание на направляващата група по приоритетна област 3 на Дунавската стратегия на 28.06.2017 г. в Белград, Сърбия;

✓ Участие в международна конференция на тема „Устойчиво развитие на туризма в Дунавския регион“ на 29 – 30 юни 2017 г. в Белград, Сърбия.

✓ Текущо актуализиране на интернет страницата на ПО 3 на Дунавската стратегия.

✓ Взето е участие в Годишния форум по Дунавската стратегия в Будапеща, Унгария на 18 и 19.10.2017 г., където е представен напредъка по приоритетна област 3 „култура и туризъм“ и са представени възможностите за финансиране.

✓ Взето е участие в организацията и провеждането на 15 среща на направляващата група на ПО 3 на Дунавската стратегия на 23.11.2017 г. в Букурещ, Румъния.

✓ Взето участие в дебат на тема „Насоки и приоритети в областта на културата през 2018-2019 в рамките на Дунавската стратегия“ на 24.11.2018 г. в Букурещ, Румъния

✓ Министерството оказва текущо съдействие на Националния координатор по Дунавската стратегия в МРРБ по отношение изготвянето на позиции и представяне на становища по документи, свързани с изпълнението на стратегията.

✓ Участие в първо заседание на междуправителствена комисия за икономическо сътрудничество между България и Унгария на 02.11.2017 г. и съгласуване на текста от протокола в областта на туризма с унгарската страна. С унгарския представител бяха обсъдени текущи дейности на ПО 3 на Дунавската стратегия. Бяха представени също планираните от МТ дейности по Дунавската стратегия през 2018 г.

✓ През м. декември 2017 г. в качеството си на координатор по приоритетна област 3 на Дунавската стратегия са издадени 18 писма за съответствие по проекти за финансиране по инструмента seed money facility по програма „Дунав“

2.5. Подкрепа на местни и регионални органи на изпълнителната власт, неправителствени организации и други заинтересовани страни при идентифициране, разработване и участие с проектни предложения по програми, финансирани от национални и международни източници.

✓ През отчетния период са разгледани проектни предложения и са издадени 29 бр. писма за подкрепа на организации и институции, относно участието им в различни процедури, организирани на международно ниво (Програма Интеррег Европа; „Хоризонт 2020“, Програма „Дунав“ и др.).

✓ Формирани са редица партньорства във връзка с разработване и изпълнение на проекти в областта на туризма, в т.ч. МТ е партньор:

- На международно ниво – Министерството на туризма, Министерството на културата, Министерство на регионалното развитие, публичната администрация и европейските фондове, Национален институт за проучвания и развитие в туризма и 1 НПО от Румъния; други организации и институции от Австрия, Германия, Сърбия, Унгария, Хърватия, Словения и Люксембург; 1 регионална организация от Турция, и др. Асоцииран партньор по един от подадените проекти е и Световната туристическа организация по туризъм.

- На национално ниво – НСИ; 1 НПО и 1 ВУЗ от Русе; 1 НПО от Бургас. Община Видин е асоцииран партньор на МТ по проект „Дунавска културна платформа – креативни места на 21 в“, финансиран по програма Дунав.

- Подписано в споразумение за сътрудничество между Министерство на туризма и Русенския университет

✓ Осъществява се текуща актуализация на Ръководство за възможностите за финансиране от ЕС за туристическия сектор 2014-2020 г., изготвено от МТ и публикувано на институционалната страница на министерството.

✓ Проведени са информационни дни във връзка с изпълнение на Комуникационната стратегия на България за Европейския съюз за 2017 г. 28 ноември 2017 г. в гр. Костинброд; 29 ноември 2017 г. – гр. Пирдоп; 30 ноември 2017 г. – гр. Долна баня.

3. Подобряване на рамковите условия за стимулиране качеството на туристическия продукт, защитата на потребителите на туристически услуги и намаляване на клиентския риск на българските и чуждестранни потребители на националния туристически продукт. Мониторинг върху качеството на услугите в туристическите обекти и туристическия продукт, предлаган от България като туристическа дестинация, чрез системата за регистриране, категоризиране, сертифициране и вписване.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

✓ В изпълнение на ангажиментите си по качеството на туристическите продукти и услуги, Главна Дирекция „ТП“ осъществява и редовно участие в Технически комитет (ТК) 89 “Туристически дейности” към Български институт за стандартизация

3.1. Осъществяване на процедурите по категоризиране и прекатегоризиране на туристическите обекти в компетенциите на министерството.

Продължава се осъществяването на процедурите по категоризиране на туристическите обекти, като основен инструмент за осигуряване на качество на туристическите услуги и защита на потребителите.

За периода 01.01.- 31.12.2017 г. са:

✓ **приети заявления** за категоризиране на места за настаняване, заведения за хранене и развлечения, туристически хижи и заведения за хранене и подадени **декларации за потвърждаване на категорията** на туристически обекти (на основание чл.133, ал.3 от Закона за туризма) – **689 бр.;**

✓ **разгледани** приети заявления за категоризиране на места за настаняване, заведения за хранене и развлечения, туристически хижи и заведения за хранене и **декларации за потвърждаване на категорията** – **691 бр.;**

✓ **разгледани допълвания** към приети заявления категоризиране на места за настаняване, заведения за хранене и развлечения, туристически хижи и заведения за хранене с констатирани нередовности - **490 бр.;**

✓ **издадени временни удостоверения** за открита процедура по категоризиране на туристически обекти, в т.ч. нови временни удостоверения за открита процедура по категоризиране с актуален срок на валидност – **437 бр.;**

✓ **определени туристически обекти** /места за настаняване и заведения за хранене и развлечения, туристически хижи и прилежащи към тях заведения за хранене / от ЕККСТО за **проверки** на място от експертни работни групи – **536 бр.**;

✓ извършени **проверки** на място от **32 бр.** експертни работни групи за **632 бр.** обекта;

✓ **издадени удостоверения** за категория за места за настаняване и заведения за хранене и развлечения, туристически хижи и прилежащи към тях заведения за хранене – **596 бр.**;

✓ **издадени заповеди за прекратяване** на категорията на туристически обекти – **21 бр.**;

✓ **издадени заповеди за прекратяване** на процедурата по категоризиране на туристически обекти по молба на лицето – **за 21 бр.**;

✓ изготвени уведомителни писма, становища, удостоверителни писма, докладни записки и служебни бележки във връзка с процедурата по категоризацията на туристически обекти и други, в т.ч. кореспонденция по електронен път – **412 бр.**;

✓ проведени заседания на Експертната комисия по категоризация и сертификация на туристически обекти при категоризиране на места за настаняване, заведения за хранене и развлечения и туристически хижи /ЕККСТО/ – **10 бр.**;

✓ ежедневно консултирани лица, кандидатстващи за категоризация на туристическите обекти, както и на служители в общински администрации и други лица по въпроси, свързани с нормативната уредба, регламентираща туристическите дейности.

3.2. Осъществяване на процедурите по регистрация на туроператорите и туристическите агенти.

Продължава осъществяването на процедурите по категоризиране на туристическите обекти и регистрация на туроператорите и туристическите агенти, като основен инструмент за осигуряване на качество на туристическите услуги и защита на потребителите:

За периода 01.01.-31.12.2017 г. са:

✓ **приети заявления** за регистрация за извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност – **103 бр.**

✓ **разгледани** приети заявления за регистрация за извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност – **103 бр.**;

✓ **разгледани допълвания** към заявления за регистрация с констатирани нередовности - **50 бр.;**

✓ **издадени удостоверения** за регистрация за извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност – **143 бр.**

✓ изготвени уведомителни писма, становища, удостоверителни писма, докладни записки и служебни бележки във връзка с процедурата по регистрация и други, в т.ч. кореспонденция по електронен път – **110 бр.;**

✓ общ брой издадени **заповеди** за заличаване на регистрацията на туроператори и/или туристически агенти – **0 бр.;**

✓ общ брой издадени заповеди за регистрацията на туроператори и/или туристически агенти – **10 бр.;**

✓ общ брой издадени заповеди за прекратяване на регистрацията на туроператори и/или туристически агенти – **1 бр.;**

✓ общ брой издадени заповеди за отказ за регистрацията на туроператори и/или туристически агенти – **0 бр.;**

✓ проведени **заседания** на Експертната комисия по регистрация на туроператори и туристически агенти /ЕКРТТА/ – **10 бр.;**

✓ ежедневно консултирани граждани и фирми във връзка с процедурите по регистрация на туроператори и /или туристически агенти.

3.3. Осъществяване на процедурите по вписване на организациите за управление на туристическите райони, туристическите сдружения, туристическите информационни центрове, на правоспособните екскурзоводи, планински водачи и ски учители;

Със Заповед №Т-РД-17-17/05.06.2017 г. на министъра на туризма, Организация за управление на туристически район „Родопи“ е вписана в Националния туристически регистър.

За периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г. вкл. има:

✓ Постъпили заявления за явяване на езит за придобиване на правоспособност за упражняване на професия „Екскурзовод“ – **91 бр.**

- Постъпили/разгледани допълвания към заявленията за явяване на езит за придобиване на правоспособност за упражняване на професия „Екскурзовод“ – **38 бр.**

- Вписани екскурзоводи в НТР – **23 бр.**

✓ Постъпили заявления за явяване на езпит за придобиване на правоспособност за упражняване на професия „Планински водач“ - **25 бр.**

- Постъпили/разгледани допълвания към явяване на езпит за придобиване на правоспособност за упражняване на професия „Планински водач“ – **16 бр.**

- Вписани планински водачи в НТР – **248 бр.**

✓ Постъпили заявления за регистрация: 3 броя за 3 ТИЦ-а

- брой изпратени от МТ писма с искане за отстраняване на нередовности: 2 броя

- брой получени отговори за за отстраняване на нередовности: 7 броя, в това число искания за удължаване на срока за отстраняване на нередовности и отговор на писмо от МТ от 2016 г.

- брой издадени временни удостоверения за открита процедура: 4 броя

✓ За периода 01.01.2017-31.12.2017 г. са вписани 15 туристическите сдружения.

✓ За отчетния период не са осъществени процедурите по вписване на ски учители поради факта че подзаконовата нормативна база (съответната наредба), е в процес на разработване.

- Постъпили заявления за регистрация на ски учители - **0 бр.**

- Постъпили/разгледани допълвания към заявления за регистрация на ски учители – **0 бр.**

- Регистрирани ски учители – **0 бр.**

3.4 Осъществяване на процедурите по сертифициране на балнеолечебни (медикул СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове (прилежащи към места за настаняване и самостоятелни центрове);

✓ **приети заявления** за сертифициране на на балнеолечебни (медикул СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове (прилежащи към места за настаняване и самостоятелни центрове) – **53 бр;**

✓ **разгледани приети заявления** за сертифициране на балнеолечебни (медикул СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове (прилежащи към места за настаняване и самостоятелни центрове) – **53 бр;**

✓ **определени туристически обекти** / балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове (прилежащи към места за настаняване и самостоятелни центрове)/ от ЕККСТО за проверки на място от експертни работни групи – **48 бр.**;

3.5 Актуализиране и поддържане на Националния туристически регистър чрез събиране, обработване, съхраняване и предоставяне на информация за категоризирани туристически обекти, регистрирани туроператори, туристически агенти и туристически организации.

За периода 01.01.-31.12.2017 г. се реализира:

✓ Водене, поддържане, съхраняване и актуализиране на Регистъра на категоризираните от министерство на туризма туристически обекти, част от НТР, в т.ч. постъпили заявления за отразяване на промени в обстоятелствата в регистъра – **392 бр.**; издадени удостоверения – **238 бр.**;

✓ Дейности във връзка с Регистъра на категоризираните от кметовете на общини туристически обекти, част от НТР: получена информация от **52 бр.** общини за категоризираните от кметовете на общини туристически обекти.

✓ Водене, поддържане, съхраняване и актуализиране на Регистъра на регистрираните лица за извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност, в т.ч. отразяване на **постъпили задължителни застраховки** „Отговорност на туроператора” по чл. 97 от Закона за туризма по отношение на **1340 лица**; постъпили заявления за отразяване на промени в обстоятелствата в регистъра на регистрираните лица за извършване на туристическа дейност – **196 бр.**; издадени актуални удостоверения за регистрация – **150 бр.**

3.6. Осъществяване на процедурите по определяне вида на ски пистите и тяхната безопасност

За периода 01.01.- 31.12.2017 г. са:

✓ **приети заявления** – **6 бр.**;

✓ **разгледани** приети заявления – **6 бр.**;

✓ извършени **проверки** на място за **определяне на** вида на ски пистите и тяхната безопасност - **1 бр.**;

✓ проведени заседания на Комисия за определяне вида на ски пистите и тяхната безопасност – **2 бр.**;

- ✓ Писти с определена степен на сложност от министъра на туризма – 2 бр.

3.7. Създаване на специализирано звено за набиране, обработване и анализиране на статистически данни за развитието на туризма в страната и друга информация за развитието на търсенето и предлагането в страни - основни пазари за националния туристически продукт, в регионален, европейски и световен мащаб; организиране и анализиране проучвания в туризма и изготвяне на прогнози за развитието на бранша като цяло и на отделни видове туризъм;

От 1 юни 2017 г. е създаден отдел „Анализи, прогнози и туристически информационни системи“ в Главна дирекция „Туристическа политика“. Отделът обработва и анализира данните от НСИ за пътуванията на чуждестранни граждани в България по гражданство и цели на посещението, и пътуванията на българските граждани зад граница по дестинации;

Ежемесечно се изготвят комюникета за тенденциите в развитието на входящия туристопоток в България, въз основа на обработената и анализирана статистическа информация от НСИ. Осъществява се проучване, обработване и анализиране на туристическа информация от специализирани издания, медии и интернет по пазари, сегменти, видове туризъм и др.

4. Провеждане на целенасочени и периодични маркетингови проучвания и анализи на туристическите пазари, потребности и тенденции:

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

4.1 Събиране, обработване, съхраняване и представяне на статистически данни за туризма;

- ✓ Ежемесечна обработка на данните получавани от Националния статистически институт за пътуванията на чуждестранни граждани в България по националности и цели на посещението и пътуванията на българските граждани в чужбина по дестинации и цел на посещението;

- ✓ Ежемесечна обработка на данните от Българска народна банка от текущата сметка на платежния баланс за приходите от и разходите за международен туризъм в България;

- ✓ Изготвяне на ежемесечни комюникета за развитието на международния туризъм в България;

✓ Изготвяне на справки за туристообмена между България и други дестинации в динамични редове и актуални месечни справки за развитието на туризма по области и курортните комплекси с национално значение.

4.2. Участие в проучвания и предоставяне на статистически данни за туризма в България на международни институции;

✓ Периодично предоставяне на данни за развитието на туризма в България на Световната организация по туризъм;

✓ Участие в проучване на ЕТК относно бюджетите за маркетинг в европейските туристически организации;

✓ Подготвяне на статистическа информация за туризма в България за публикуване в докладите на ЕТК за 2016 г. и 2017 г.

4.3. Изготвяне на анализи и прогнози за развитие на туристическите сезони и пазари

✓ Разработени анализи за развитието на туризма през 2016г. на шестте района за планиране NUTS 2: Северозападен, Северен Централен, Североизточен, Южен централен, Югозападен и Югоизточен;

✓ Изготвен анализ за развитието на зимен сезон 2016/2017;

✓ Периодично изготвяне и актуализиране на прогнози за развитието на летен сезон 2017 г. и зимен сезон 2017/2018г. по пазари.

5. Предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

5.1. Подготвителни действия за предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове;

Дирекция „Управление на морските плажове“ подпомага министъра на туризма организира и осъществява концесионната политика и дейностите по предоставяне на концесии на морски плажове и отдаването им под наем. С приоритет се организират действия по предоставяне на концесии на морски плажове по реда на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.

В периода 01.01.2017г.- 31.12.2017г. са стартирани подготвителни действия по процедури за предоставяне на концесии на петнадесет морски плажа.

За първо шестмесечие на 2017г. броят на обявените търгове за отдаване под наем на морски плажове е шестдесет и един.

5.2. Действия по предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове по реда на ЗУЧК;

Стопанисването на морските плажове пряко от държавата, изискват разходване на значителен финансов ресурс, който да обезпечи осъществяването както на задължителните дейности по осигуряване на водното спасяване, по обезопасяване на прилежащата акватория, здравното и медицинско обслужване и санитарно-хигиенното поддържане на морския плаж, така и на предоставянето на услуги на посетителите. Тези аргументи са фактическо основание за привличане на частни инвеститори, които стопанисвайки морските плажове, поемат на свой риск и със собствени средства поддържането и управлението на морските плажове, в името на обществения интерес и с цел осигуряване на безопасни условия за ползването им по предназначение.

Във връзка с гореизложеното, Министерство на туризма приоритетно извършва действия по предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове по реда на ЗУЧК.

В рамките на 2017 г. са сключени седем нови концесионни договора, процедурите на които са приключили в периода 01.01.2017г.-31.05.2017г.

След провеждане на тръжни процедури, за периода 01.01.2017г.-31.12.2017г. са сключени нови двадесет и два договора за отдаване под наем на морски плажове. Обектите са приведени в необходимото фактическо състояние и са предадени на наемателите от служители на дирекция „Управление на морските плажове“.

5.3. Контрол по изпълнение на сключените договори за предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове;

Контролът по изпълнение на сключените договори за предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове е текущ и постоянен. Дирекция „Управление на морските плажове“ следи за изпълнението на договорните задължения на концесионерите и на наемателите. Извършваният контрол засяга както изпълнението на задълженията за плащане на концесионни и наемни цени, така и тези за осигуряване на здравното и

медицинско обслужване и санитарно-хигиенното поддържане на морския плаж, водното спасяване, обезопасяване на прилежащата акватория и др. През летен сезон 2017г. са извършени 328 проверки на място от служители на дирекция „Управление на морските плажове“, съвместно с представители на Изпълнителна агенция „Морска администрация“, представители на Регионална здравна инспекция Бургас, Регионална здравна инспекция Варна и др.

При констатирани неизпълнения на договорни задължения по договори за отдаване под наем и предоставяне на концесия на морски плажове, се налагат парични санкции под формата на лихви и неустойки.

За периода 01.01.2017г. – 31.12.2017г., Министерство на туризма е реализирало приходи от глоби, лихви, неустойки и санкции в размер на 151 979 лв. от неизпълнения на концесионни договори и 73 800 лв. от неизпълнения по договори за отдаване под наем на морски плажове.

В) Отчет за изпълнението на администрираните разходни показатели, вкл. проектите по програмата

Г) Отчет на показателите за изпълнение на програмата (количествени, качествени, времеви) (Приложение № 5)

Приложение № 5 – Отчет на показателите за изпълнение по бюджетните програми

7100.01.01 Бюджетна програма „Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма”	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
<i>Показатели за изпълнение</i>			
➤ 1.Приети програми и планове за действие за специализирани видове туризъм	Бр.	2	0
2.Категоризирани туристически обекти	Бр.	1000	596
3.Регистрирани туроператори и туристически агенти	Бр.	150	143
4.Приети законови и подзаконови нормативни актове	Бр.	2	0
5.Приети стратегически и оперативни програми за развитие на туризма	Бр.	1	0
6.Проекти в изпълнение по оперативна програма „ОПИК“-2014-2020 г.	Бр.	1	0
7.Разработване и изпълнение на проекти и инициативи в процес на изпълнение по други донорски програми	Бр.	3	8
8.Изпълнени дейности и събития по координацията на Приоритетна област 3 на Стратегията на ЕС за Дунавския регион	Бр.	7	8

9.Вписани туристически сдружения	Бр.	10	15
10.Вписани ОУТР	Бр.	4	1
11.Вписани туристически информационни центрове	Бр.	10	0
12.Вписани правоспособни екскурзоводи	Бр.	100	23
13.Вписани правоспособни ски учители	Бр.	150	0
14.Вписани правоспособни планински водачи	Бр.	50	248
15.Сертифицирани балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове	Бр.	50	48
16.Приходи от концесионни възнаграждения	Лв.	10 613 999	9 929 017
17.Брой отдадени на концесия морски плажове	Бр.	7	7
18.Брой отдадени под наем морски плажове	Бр.	22	22

➤ **Кратко описание на показателите за изпълнение и източници на информацията за данните по показателите за изпълнение**

Показател: „Приети програми и планове за действие за специализирани видове туризъм“

Източник на информация: Интернет страница на Министерство на туризма

Показател: „Категоризирани туристически обекти“

Представя броя на издадените удостоверения за категоризиране/прекатегоризиране на туристически обекти по Закона за туризма.

Източник на информация: Национален туристически регистър.

Показател: „Регистрирани туроператори и туристически агенти“

Представя броя на издадените удостоверения за регистрация на туроператори и туристически агенти.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: „Приети законови и подзаконови нормативни актове “

Източник на информация: Интернет страница на Министерство на туризма, Държавен вестник.

Показател: Приети стратегически и оперативни програми за развитие на туризма

През отчетния период се изпълнява сключен договор с изпълнител по обществена поръчка с предмет "Актуализиране на Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в РБ 2014- 2030г. и изготвяне на План за действие към нея".

Източник на информация: Проектна документация, Интернет страницата на МТ.

Показател: Проекти в изпълнение по оперативна програма „ОПИК“ 2014-2020 г.

През м. май 2017 г. КН на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ одобри последният вариант на Методологията и критерии за подбор на операции по процедура „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма“. През м. ноември 2017 г. УО на ОПИК обяви набирането на проектни предложения по процедурата и МТ стартира подготовката на проектното предложение. Към края на 2017 г. целевата стойност от 1 проект в изпълнение по ОПИК не е постигната, тъй като процедурата за набиране на проектни предложения е обявена през м. ноември 2017 г. с краен срок за подаване на проекти 09.03.2018 г.

Източник на информация: официална кореспонденция с УО на програмата, проектна документация, модул ИСУН, интернет страница на ОПИК, интернет страницата на МТ.

Показател: Разработване и изпълнение на проекти и инициативи в процес на изпълнение по други донорски програми.

През отчетния период е подаден 1 проект по програма „Дунав“ и 1 проект по програма COSME. В процес на изпълнение са: 2 проекта по програма „Дунав“; 1 проект по Програма COSME; 1 проект по Програмата Интеррег-ИПП за трансгранично сътрудничество България-Турция 2014-2020 г., 1 проект по Програма ИНТЕРРЕГ V-A Румъния – България 2014-2020 г. Успешно приключен е 1 проект по програма COSME

Източник: Проектна документация, Интернет страницата на МТ, интернет страници на отделните финансиращи програми.

Показател „Изпълнени дейности и събития по координацията на Приоритетна област 3 на Стратегията на ЕС за Дунавския регион“

В периода 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г., представители на МТ са участвали в 2 срещи на Направляващата група по ПО 3 на Дунавската стратегия, една международна конференция, два семинара, един дебат и една среща на координаторите по ПО с Дунавската стратегическа точка. Издадени са и 18 писма за съответствие на проекти за финансиране по инструмента seed money facility по програма „Дунав“.

Източник: Доклади от командировки, Протоколи от заседания на направляващата група, интернет страницата на Дунавската стратегия, издадени писма за съответствие.

Показател: Вписани туристически сдружения

Представя броя на вписаните туристически сдружения в Националния туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: Вписани ОУТР

Представя броя на вписаните ОУТР в Националния туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: Вписани туристически информационни центрове

Представя броя на сертифицираните туристически информационни центрове вписани в Националния туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: Вписани правоспособни екскурзоводи

Представя броя на вписани правоспособни екскурзоводи в Националния туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: Вписани правоспособни ски учители

Представя броя на вписаните правоспособни ски учители в Националния туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: Вписани правоспособни планински водачи

Представя броя на вписаните правоспособни планински водачи в Националния туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Показател: Сертифицирани балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове

Представя броя на сертифицираните балнеолечебни (медикъл СПА), СПА, уелнес и таласотерапевтични центрове вписани в Национален туристически регистър.

Източник на информация: Национален туристически регистър

Д) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

По отношение на планираните за 2017 г. показатели се отчита забавяне и/или неизпълнение на някои от заявените целеви стойности, поради следните причини:

✓ За показатели 2, 13, 17 – затруднения в изпълнението на дейности свързани с проверки на място от ЕККСТО.

✓ За показател 12, затрудненията са свързани с по-бавния процес на предоставяне на необходимите документи за вписване на ОУТР, освен това процедурата до момента на вписване в НТР изисква около 5-6 месеца, предвид от необходимостта от първоначално издаване на заповед за откриване на процедурата въз основа на подадено заявление, последваща подготовка на необходимите документи, провеждане на учредително събрание, което е обвързано със съответните срокове. В допълнение през 2017 г. е подадено едно заявление за откриване на процедура и едно за вписване. И двете са в процедура.

✓ По показател 13 и 17: неизпълнението на показателите е поради факта, че сертифицирането на ТИЦ и СПА центровете е доброволно.

✓ По показател 4: неизпълнението е поради отпаднала необходимост от изменение на Наредбата за условията и реда за сключване на задължителна застраховка покриваща отговорност на туроператора, във връзка с направените изменения в ЗИД на ЗТ въвеждащи Директивата 2015/2302 и забавяне в процедурата за приемане на ЗИД на ЗТ.

✓ За показател 6. „Проекти в изпълнение по оперативна програма „ОПИК“ 2014-2020 г.“ към края на 2017 г. целевата стойност от 1 проект в изпълнение по ОПИК не е постигната, тъй като процедурата за набиране на проектни предложения е обявена през м. ноември 2017 г. с краен срок за подаване на проекти 09.03.2018 г.

Е) Отчет на разходите по програмата с разпределение на ведомствени и административни разходи (Приложение № 6)

Приложение № 6 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	7100.01.01 Бюджетна програма “Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма” (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	2 092 300	2 267 747	2 138 261
	Персонал	954 600	970 047	909 473
	Издръжка	937 700	1 027 700	1 026 720
	Капиталови разходи	200 000	270 000	201 833
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	1 846 500	2 220 527	2 026 218
	Персонал	885 500	930 892	871 297
	Издръжка	761 000	1 089 088	954 822
	Капиталови разходи	200 000	200 547	200 099
2	Ведомствени разходи по други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства	245 800	245 800	112 043

	Персонал	69 100	69 100	38 176
	Издръжка	176 700	176 700	72 133
	Капиталови разходи			1734
	От тях за: *			
2.1	1.EDEN			58 570
2.2	2.EDEN 2 GRO/SME			40 797
2.3	3.Дунавска културна платформа			1 782
2.4	4.Дунавска стратегия ПО 3			8 970
2.5	5.JOIN TOUR			190
2.6	6. Екотуризм по Дунав			1 734
	<i>Администрирани разходни показатели **</i>			
II.	Администрирани разходни показатели по бюджета	0	0	0
	1.....			
	2.....			
III.	Администрирани разходни показатели по други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	0	0	0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	1 846 500	2 220 527	2 026 218
	Общо разходи (I.+II.+III.):	2 092 300	2 267 747	2 138 261
	Численост на щатния персонал	57	57	44
	Численост на извънщатния персонал			

* Разшифровка на ведомствените разходи по други бюджети, сметки за средства от ЕС и сметки за чужди средства по програмата според целта, основанието/характера им и източника на финансиране

** Описание на административните разходни показатели по програмата, вкл. проектите

* Разшифровка на ведомствените разходи по други бюджети, фондове и сметки по програмата според целта, основанието/характера им и източника на финансиране

Програма COSME - Програма за конкурентоспособност на предприятията и малките и средни предприятия, 2014-2020 г. е насочена към специфичните нужди на МСП. По нея се финансира EDEN – инициатива на ЕК за насърчаване на нововъзникващи дестинации и устойчив туризъм. Допустими бенефициенти са националните туристически администрации

в страните. През 2017 г., МТ изпълнява дейности по общо 3 проекта - успешно приключи 1 проект, изпълнява 1 и е подаден за одобрение 1 проект по ЕДЕН.

В периода 2017-2019 г. Министерството на туризма, в качеството си на координатор по Приоритетна област 3 на **Дунавската стратегия** изпълнява проект за подкрепа на координаторите, който се финансира от транснационална програма „Дунав“. Проектът е съвместно изпълняван с румънския съкоординатор по ПО 3 на Дунавската стратегия.

ОП Иновации и конкурентоспособност – Министерството на туризма е бенефициент в областта на туризма по инвестиционен приоритет 2.2. „Капацитет за растеж на МСП“, по който ще се реализира институционална подкрепа за МТ в следната посока:

- изграждане на капацитет в предприятията за по-улеснен достъп и присъствие на националния и международните пазари;
- изграждане на единна система за туристическа информация на национално ниво, като платформа за взаимодействие между туристическия бизнес, туристическите организации и институции;
- подкрепа за въвеждане на ИКТ и предоставяне на ИКТ услуги;
- провеждане на пазарни проучвания, анализи и прогнози;
- разработване на продуктови, маркетингови и инвестиционни концепции, стратегии, планове и др.;
- организиране на бизнес форуми в страната и чужбина, предоставяне на подкрепа за участие в събития и изложения (регионални, национални и международни).

Други програми и инициативи (в т.ч. оперативни програми, трансгранични и транснационални):

През 2017 г. Министерство на туризма е партньор и участва в изпълнението на два проекта по програма „Дунав“, един проект по програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България, един проект по програма за трансгранично сътрудничество България – Турция. Подадено е и едно ново проектно предложение по програма „Дунав“, което не е одобрено за финансиране.

Ж) Отговорност за изпълнението на програмата

Директорите на главна дирекция „Туристическа политика“, дирекция „Програми и проекти в туризма“, дирекция „Управление на морските плажове“ и началниците на отдели в тях отговарят за изпълнението на програмата.

5. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА – 7100.01.02 "РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ТУРИСТИЧЕСКА РЕКЛАМА И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА"

A) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

1. Популяризиране на туристическата марка „България“ и утвърждаване на позитивен имидж на страната сред целевите групи.

Стимулиране на развитието на културен, екологичен, балнео, спа и уелнес, специализирани сегменти на туризъм с висока добавена стойност на туристическите продукти – организация и участие в тематични семинари, конгреси, кръгли маси, дискусии и презентации на тема специализирани видове туризъм по време на събития в страната и чужбина.

2. Засилване на информираността за България и интереса към разнообразните туристически продукти с цел да се превърне в целогодишна туристическа дестинация, която предлага богати възможности за лятна и зимна почивка, с древна култура, богата на исторически и архитектурни паметници, с минерални източници и красива и съхранена природа, като дестинация, предлагаща сигурност и спокойствие на своите гости.

Разширяване позициите на България на целевите пазари чрез диверсификация на предлагания продукт /комбинирани пътувания и специализиран туризъм/ - организиране на журналистически турове с тематична насоченост към специализиран туризъм, дискусии и презентации с тематична насоченост по време на международни изложения, конференции и срещи, участие в специализирани международни туристически борси в страната и чужбина.

Разнообразяване на предлаганите продукти с цел целогодишно използване на туристическия потенциал на страната – популяризиране на възможностите за алтернативен туризъм в България, както на комбинираните форми на туризъм.

3. Прилагане на най-ефективните маркетинг инструменти за позициониране и промоция на България като атрактивна туристическа дестинация, съгласуван с браншовите организации и големите туроператори, работещи на целеви пазари за България чрез таргетирани послания на различните пазари, насочени към целевите групи в следствие на анализи от подробни проучвания.

Насърчаване развитието на устойчиви форми на туризъм – провеждане на активни комуникационни кампании, насочени към вътрешен пазар, целеви и перспективни пазари.

Провеждане на национална реклама, съгласувана с браншовите организации и големите туроператори, работещи на целеви пазари за България – организират се съвместни турове и събития, посланията, визиите и участието на туристическите изложения на съответните пазари се съгласуват с браншовите организации и големите туроператори, работещи на целеви за България пазари.

Таргетираны послания на различните пазари и различните целеви групи туристи – при осъществяване на комуникационната кампания на целеви за България пазари се използват таргетираны послания, съобразены със спецификата на пазара и целевите групи.

Прилагане на различни средства от комуникационния микс с фокус върху онлайн промо активности.

4. Сътрудничество на Република България с международните органи и организации в областта на туризма.

Международното сътрудничество в рамките на компетенциите на МТ се развива и обхваща все повече държави и международни организации. Ролята на МТ в международен план е все по-видима и признанието, което засвидетелстват чуждестранните ни партньори е доказателство за висока степен на изпълнение на поставената цел.

5. Активна работа на място на националните туристически представителства на България на основни целеви пазари съвместно с държавни институции, мисии и посолства зад граница и неправителствени организации.

Аташетата по туризъм изпълняват задачите и постигат поставените цели, чрез активна дейност и дипломатични подходи. Германия и Русия са генериращи пазари за туристи в България и увеличеният процент на туристопоток от тези държави свидетелства за висока степен на изпълнение на поставените от ръководството задачи.

Б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

1. Популяризиране на българския туристически продукт чрез участие с национални и информационни щандове на международни туристически борси и туристически изложения в България:

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

1.1. Участия на международни туристически и специализирани изложения на

основни и перспективни пазари, с цел имиджово представяне на страната, повишаване информираността на посетителите относно разнообразните възможности за туризъм, осъществяване на контакти с чуждестранни туроператори и агенции за включване на България в програмите им за 2017/2018 г. или за тяхното обогатяване.

✓ Представянето на международни туристически и специализирани изложения се осъществява на регионален / продуктов принцип в зависимост от предлагането на съизложителите – туристически фирми, организации и общински администрации, заявили участие на българските щандове. Водещото послание, на което бе подчинено представянето на България е „България – Открий и Сподели“. Всички рекламни щандове на България следват идейния проект и са с единна визия и послание.

✓ Участие на България с национален щанд на пет световни изложения в Берлин, Москва и Киев през м. Март и Лондон. На националните щандове бяха организирани съпътстващи мероприятия – презентации, анимационна програма, дегустации. На националните щандове на България на ITB – Берлин, MITT – Москва, ITM – Москва и UITT – Киев и WTM Лондон са участвали 86 съизложители.

✓ За периода януари – декември 2017 г. бяха организирани и успешно проведени следните международни туристически изложения: EMITT – Истанбул, Турция East Mediterranean International Tourism and Travel Exhibition, ITF Slovakiaitour, FESPO - Цюрих, Швейцария, IMTM – Тел Авив, Израел, Reisen Hamburg, Хамбург, Германия, TTR – Букурещ, Румъния, Holiday World – Прага, Чехия, f.re.e – Мюнхен, Германия, IFT – Белград, Република Сърбия, TRAVEL/UTAZAS – Будапеща, Унгария, Salon Mondial du Tourisme – Париж, Франция, Отдых без границ – Санкт Петербург, Русия, Leisure – Минск, Беларус, AITF – Баку, Азербайджан, Tourism, Leisure & Hotels – Кишинев, Молдова, Лето – Екатеринбург, Русия, SITT/Турсиб, Новосибирск, Русия, KITF Алмати, Казахстан, Arabian Travel Market – Дубай, ОАЕ, IMEX – Франкфурт, Германия, Otdih – Leisure – Москва, Русия, Top Resa – Париж, Франция, JATA World Travel Fair – Токио, Япония, UITM Киев, Украйна, IGTM – Кан, Франция, TTR– Букурещ, Румъния, IBTM World – Барселона, Испания, TT Warsaw – Варшава, Полша, Touristik & Caravaning International, Лайпциг, Германия и др.

✓ С цел увеличаване на базата данни от налични контакти на блогъри и журналисти, пишещи за туризъм, за първи път бе организирано участие на Министерство на туризма на Blogger Gathering и представяне на дестинация България пред над 150 блогъра, пишещи за

пътувания, лайфстайл и туризъм на 4 февруари 2017 г. Резултатът е осъществени срещи с над 50 блогъри.

✓ На организираниите от Министерството на туризма национални и международни туристически форуми се популяризира Международната година на устойчив туризъм за развитие, Пловдив – европейска столица на културата 2019, София – европейска столица на спорта – 2018, Варна – европейска младежка столица 2017.

✓ Министерството на туризма получи специален диплом за активно участие и презентирание в рамките на Международното туристическо изложение „INTOURMARKET-2017“ в Москва, Русия. Отличие бе получено и за участието на страната в XXIII-то Международното туристическо изложение UITT – Киев, Украйна, в XXI-то Международното туристическо изложение EMITT – Истанбул, Турция, а така също и в TTR – Букурещ, Румъния, Отдых – Баку, Азербайджан, T.L.H. – Кишинев, Молдова, AITF – Баку, Азербайджан и KITF – Алмати, Казахстан

1.2. Участия на над 15 национални туристически форуми – общи и със специализиран характер, както и организиране на паралелна програма – дискусийна, презентации и съпътстваща реклама.

✓ Участие на 34-тата Международна туристическа борса ВАКАНЦИЯ/СПА ЕКСПО в периода 15-17 февруари в столичния Интер Експо център, която се проведе под патронажа на Министерството на туризма. В рамките на 34-тата Международна туристическа борса ВАКАНЦИЯ/СПА ЕКСПО се проведе **кръгла маса на тема „Дигитализация на туристическите дейности”, в която участие взеха представители на единна интерактивна платформа и мобилно приложение – I Love Bulgaria.** С цел преодоляване на сезонността и популяризиране на дестинация България бяха организирани две дискусии с участие на изявени експерти и при генериран широк интерес: *„Как нискотарифните авиокомпании променят туристическото търсене и предлагане“* и *„Краткосрочните пътувания – предпоставка за туризъм в четири сезона“*. Резултатът е обменени добри практики и опит, както и подобряване на диалога между МТ и българския туристически бизнес, промотиране на нови туристически продукти за краткосрочни пътувания, чрез които се постига целогодишно посещение на дестинация България;

✓ Участие на изложението „Културен туризъм“ – Велико Търново – 06-08 април 2017 г. Освен представителен щанд на площ от 40 кв.м., Министерството на туризма проведе

Кръгла маса по актуални въпроси, свързани с развитието на дигитализацията на туристическите дейности;

✓ Участие в туристическа борса „Вашата ваканция“ в периода 20-21.04.2017 г. в град Бургас в изложбен център „Флора“ Бургас. Акцентът тази година бе ролята на общините в развитието на туристическия продукт, възможностите за вътрешен туризъм, кадрите в туризма;

✓ Участие на Министерството на туризма в най-голямото събитие за дигитална икономика и технологии Webit.Festival Europe, в периода 25-26.04.2017 г. с фото-корнер и промотиране на мобилното приложение ILoveBulgaria.

✓ Участие на изложението Уикенд туризъм“, което е едно от най-значимите събития в сферата на туризма в Дунавския регион. 13-тото издание се проведе в периода 11-13 май 2017 г. в гр. Русе. Тази година форумът бе съпътстван от Фестивал на туристическите анимации. Министерството на туризма е традиционен съорганизатор на проявата и участва с рекламен щанд, който представи възможностите на страната като атрактивна целогодишна дестинация. На щанда се представиха и българските EDEN дестинации - Белоградчик, Луковит, Враца, Силистра, Каварна, природен парк „Странджа“, Кърджали, Казанлък, Белица, Сандански, Сапарева баня и Кюстендил.

✓ Участва в осмото издание на „София диша 2017“ - фестивалът за градска култура на 24 и 25 юни 2017 г. Възможностите за туризъм у нас бяха представени на информационен щанд от 16 кв. м. и през двата дни на събитието. Фестивалът за градска култура „София диша“ е част от Календара на културните събития на Столична община.

✓ Участие в фестивал за съвременна музика Francofolies. Благоевград, гр. Благоевград на 17 юни 2017 г.;

✓ Участие във втори регионален фолклорен събор на народното творчество „Свети Константин“, гр. Пещера в периода 29-30 юли 2017 г.;

✓ Участие на „Ден в древен Деултум – врата към загадъчна Странджа“, Национален археологически резерват Деултум – Дебелт, Община Средец на 19 август 2017 г.;

✓ Участие във фестивал на фолклорната носия „Жеравна 2017“ местност Добромерица /18-20 август 2017 г./;

✓ Участие на Национален възпоменателен събор, историческа местност Петрова нива, Община Малко Търново на 19 август 2017 г.;

- ✓ Участие в Празници на изкуствата „Аполония“ 2017, гр. Созопол в периода 26 август-05 септември 2017 г.;
- ✓ Участие в първия по рода си **Sofia Spark Fest** в периода 15-17.09.2017 г. в Южен парк, гр. София;
- ✓ Участие в Годишен Конгрес на Българския съюз по Балнеология и СПА туризъм, гр. Кюстендил в периода 26 – 27 септември 2017 г.;
- ✓ Участие във фестивал „Бъдеще с традиции“, гр. Кърджали в периода 29-30 септември 2017 г.;
- ✓ Участие в Международно туристическо изложение „Планините на България – гостоприемство в четири сезона“, гр. Смолян в периода 18-21 октомври 2017 г.;
- ✓ Участие в тържества по повод 15-та годишнина от Освобождението на Родопи, гр. Смолян на 21 октомври 2017 г.;
- ✓ Участие в „Празникът на зелето“, село Петърч на 28 октомври 2017 г.;
- ✓ Участие в „Банскофилмфест“, в гр. Банско в периода 22-26 ноември 2017 г.;
- ✓ Участие в „Годишните награди на Българска хотелиерска и ресторантьорска асоциация за 2017 г.“ гр. София на 28 ноември 2017 г.;
- ✓ Участие в Европейския фестивал на пътуващия театър, гр. Сливница в периода 26 ноември-02 декември 2017 г.;

2. Осъществяване на комуникационни кампании на основни целеви пазари с цел утвърждаване на позитивния имидж на България като дестинация и насърчаване на избора ѝ от целевите групи;

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

2.1.Изграждане на комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм и съвместна работа с общинските администрации

- ✓ Рекламна кампания, целяща насърчаване на вътрешния туризъм за безвъзмездно предоставяне на рекламни билбордове на територията на областните градове и община, на които да се промотират туристически продукти и атракции, намиращи се на територията на други области и общини в Република България.
- ✓ Реклама на туристическа дестинация България по време на Световната купа по сноуборд в гр. Банско в периода 03-05 февруари 2017 г.;

✓ Реклама на туристическа дестинация България по време на рали „Рали Сливен“ 01 – 03 септември 2017 г.;

✓ Съвместна рекламна кампания с Моторола България в периода октомври-декември 2017 г.;

✓ Рекламна кампания в гр. Банско в рамките на зимния сезон 01.12.2017-01.04.2018 г.;

✓ Заснемане и изработка на рекламни видео клипове със следните тематична насоченост: "Културно-историческо и архитектурно наследство", "Култура - традиции, обичаи, занаяти", "Природа и спорт", "Градски туризъм", "Зимен туризъм", "Летен туризъм", "Балнео, СПА и оздравителен туризъм" и "Имиджов рекламен клип";

✓ Изработка на рекламни сувенири за нуждите на националната туристическа реклама;

✓ Закупуване на база данни със снимки, които да се използват за целите на националния туристически маркетинг;

✓ Кампания **Неочаквана ваканция** за насърчаване на вътрешния туризъм в телевизионни, дигитални, радио и ПР медийни канали в следните медии БНТ, bTV, Nova TV, ТВ Европа, ТВ Канал 3, Bloomberg TV, Bulgaria ON AIR TV, Радио верига Оберон медия, Дарик радио, радио Фокус, K2, както и в каналите на iLoveBulgaria – мобилно приложение, facebook страница и интернет страница

Осъществяване на комуникационни кампании на целеви и перспективни пазари с цел повишаване на интереса към туристическа дестинация България и привличане на чуждестранни туристи

✓ Рекламна кампания в ЕМЕА регион (страни от Европа, Близък Изток и Азия) в телевизионни, дигитални и ПР медийни канали на Eurosport1, Eurosport2, Nat Geo, CNN International, Travel Channel;

✓ Стратегическо партньорство с Corner Media на пазар Съединени американски щати

✓ Сътрудничество с Travel 360° - с B2B комуникационна платформа за реклама на пазар Бенелюкс за период от една година, считано от септември 2017 г.

2.2.Организиране на кръгли маси, презентации и пресконференции по време на национални участия на международни туристически борси, откриване на сезон Лято и сезон Зима

✓ Участие в инициативи по Дунавската стратегия в рамките на международното туристическо изложение ITB – Берлин с рекламен щанд в Дунавски салон, който се проведе в представителството на федерална провинция Баден-Вюртенберг, на 09 март 2017 г. В рамките на салона бе организиран форум на тема „Устойчиво развитие на Дунавския регион“;

✓ В рамките на международното туристическо изложението INTOURMARKET – Москва, с цел продължаване на сътрудничеството и засилване на обмена на туристи между двете страни и утвърждаване на страната ни като привлекателно и спокойно място за почивка за руските туристи, бе организирана и проведена кръгла маса в Москва – 11 март 2017 г. на тема „Здраве и отдих – съвременни тенденции в развитието на туристическите услуги“. Резултатът е набелязване на конкретни мерки и действия за насърчаване на партньорството в областта на културния, патриотичния, поклонническият и оздравителния туризъм и регионалното сътрудничество.

✓ Участие в кръгла маса по проект „Разработване и промотиране на съвместен природо-туристически продукт: Маршрут „Защитено природно наследство на територията на трансграничния регион Румъния-България“ на Асоциация на дунавските общини в гр. Русе, в периода 12-14 септември 2017 г.

2.3.Презентации и В2В срещи

✓ В рамките на международното туристическо изложение ITB – Берлин с цел представяне на съвременните тенденции в българския туризъм бе проведена get-together среща с немски журналисти и представители на медии. Резултатът бе позитивни отзиви от присъствалите немски журналисти;

✓ Участие в туристически форум организиран от посолството на Република България в Черна гора на 11 декември 2017 г. цел популяризирането на България като туристическа дестинация и представяне възможностите на страната ни в тази област.

3. Популяризиране на специализирани видове туризъм и организиране на журналистически турове, включително чрез промотиране на тематични туристически маршрути:

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

3.1. Турове по културно-историческите маршрути и заснемане на филмчета и клипове на чуждестранни известни личности, които да генерират висок медиен интерес и да рекламират България в собствените си държави;

✓ Изпълнение на проект „Комуникационна кампания за популяризиране на ЕДЕН дестинациите от България – II“, който се финансира по програма COSME 2014-2020 на Европейската комисия. Във връзка с изпълнение на една от дейностите бяха проведени 3 опознавателни пътувания за участници от България, Румъния и Германия, избрани на база извършен анализ за идентифициране на ключови маркетингови фигури. В туровете се включиха по двама представители от съответните пазари. В периода 27-30.03.2017 г. и 03-06.04.2017 г. се проведеха инфотуровете за български и двама румънски участници по маршрут София – Кюстендил – Мелник – Сандански – Белица – Сапарева баня – София. Блогърите от Германия посетиха София, Враца, Белоградчик и Луковит в периода от 10 до 13 април 2017 г.

3.2. Представяне на специализирани форми на туризъм – културно-познавателен, еко-, балнео- и спа туризъм, гурме-туризъм и винарски турове, спортен, конгресен и др. и разнообразяване на традиционните масови продукти с цел утвърждаване на България като туристическа дестинация на четирите сезона. Осъществяване на презентации, семинари, изложби, гостуващи тематични фестивали, над 10 посещения на чуждестранни журналисти, снимачни екипи за заснемане на филми и предавания забележителностите на България, организиране на специални групи от блогъри;

✓ Организиране на форум в Букурещ, Румъния на 30.03.2017 г. с тема „Дълга ваканция или кратки пътувания – добре дошли в България през цялата година“. По време на форума бяха обсъдени теми от взаимен интерес в областта на двустранните отношения, като по-конкретно бяха засегнати въпроси като: възможности за развитие на кратки пътуванията тип city breaks и дълъг уикенд, предлагането на още по-атрактивни туроператорски пакети за румънски и български туристи с активното съдействие на туроператорските асоциации и туристическите компании; развитие на сътрудничеството в областта на културно-

историческия туризъм чрез създаване на съвместни проекти и разширяване на позициите на целеви за България и Румъния, пазари. Във форума участие взеха представители на Министерството на туризма на Република България и новосъздаденото Министерство на туризма на Румъния, български туристически организации и туристически фирми, кметове и представители на общински администрации, ръководители на регионални туристически администрации, румънски туроператори, български и румънски висши учебни заведения и др.;

✓ Участие в инвестиционно и търговско изложение Китай – Централна и Източна Европа в гр. Нинбо, Китай, в периода 8-12 юни 2017 г. (China-Central Eastern European Countries Tourism Cooperation and Exchange Conference). Изложението се организира от Министерството на търговията на Китай, правителството на провинция Джъдзян и местните власти в гр. Нинбо в изпълнение на документите, приети на срещата на ръководителите на страните във формат 16+1 в Суджоу през ноември, 2015 г. Представител на Министерството на туризма направи презентация пред китайски туроператори, медии и високопоставени служители на Китайската туристическа администрация;

✓ Участие на Заместник-министър на туризма в панел на тема „Fase to faseq ministers and private sector CEOs, проведено в рамките на Световния икономически форум (GTEF), провеждащ се в периода 16-17 октомври 2017 г. в гр. Макао, Китай;

✓ Организация и участие на Българо-руски форум в рамките на Дните на духовната култура на Русия в България в периода 05-07 октомври 2017 г., Св. Св. Константин и Елена.

3.3. Активно маркетизиране на официалния туристически портал www.bulgariatravel.org, както и неговото доразвиване с над две допълнителни езикови версии, разработване на електронни материали: електронни досиета и визуализации за туристически атракции и обекти, туристически маршрути и др.

✓ Работа по поддръжка на съдържанието на официалния туристически портал www.bulgariatravel.org. След приключване създаден по проект ОПРР 2007-2013 г. с предмет „Мултимедиен каталог на туристически обекти и електронен маркетинг на дестинация България” сайтът се поддържа технически с периодично и частично обновяване на информация.

✓ Работа по провеждане на процедура по ЗОП предмет „Доразвиване на официалния туристически уеб портал www.bulgariatravel.org и е-маркетинг”.

✓ Стартирана е обществена поръчка с предмет „Цялостно обновление и поддръжка на националния туристически портален сайт, базиран на софтуерния модел: Информационно Ориентирана Архитектура (ИОА), използваща клауд-базираната технология – Информацията, като услуга”

✓ Адаптация и развитие на интернет платформата „ILoveBulgaria“ за целите на Министерството на Туризма и допълнителни разработки в сървърния модул и мобилните приложения за Андроид и iOS в това число въвеждане на мултиезичност и аудио-видео гид функционалност. С цел популяризиране на новото мобилно приложение бе организирано участие на представители на фирмата, разработила мобилното предложение ILoveBulgaria на щандовете на МТ в рамките на участия на международни туристически изложения. Изработени бяха нови рекламни сувенири – магнити, гривни, сърца и т.н. за разпространение по време на събития и туристически борси. Разработен е и проект между ILoveBulgaria и Viber, като е създаден chatbot, който дава предложения за туристически обекти в близост до локацията на туристите, използващи приложенията.

4. Представяне на продукти или услуги пред чуждестранни туроператори и агенти.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

4.1. Акции по насърчаване на продажбите съвместно с водещи туроператори на целеви пазари, съвместни участия в презентации, е-маркетинг и организиране на експедиентски турове;

✓ С цел подобряване на представянето на България на туристически изложения и въвеждане на иновативни методи за презентация, на 21.03.2017 г. бе иницирана среща с представители на Националното сдружение на малкия и средния бизнес в туризма, разработили проекти за иновативно холограмно представяне на дестинации;

✓ Партньорство между Министерството на туризма и БДЖ за организиране на атрактивни пътувания с влак на Лазаров ден до Кюстендил и на Цветница до Черепишкия манастир. В композицията, теглена от парния ретро локомотив „Баба Меца“, се включиха общо над 1000 туристи. Министерството на туризма и БДЖ се договориха да увеличат броя на атракционните пътувания и да продължат да работят съвместно за тяхното популяризиране;

✓ Активната работа с немските туроператори ще продължи в течение на цялата 2017 г. под формата на рекламни участия на Министерството на туризма при представянето на летните каталози за 2018 г. на големи туроператори – TUI, DER TURISTIK, THOMAS COOK и FTI

✓ Активната съвместна работа с Асоциацията на туроператорите в Русия. Договорено беше организирането и провеждането на два уебинара, дигитална Академия, публикуване на информация в специалния брой на онлайн изданието Вестник АТОР, изцяло посветен на България, публикуване на банери за България, ежемесечна аналитична справка за състоянието на туристическия пазар и мястото на България в него и др.

5. Събиране, обработване, оформяне и предоставяне на необходима информация за обслужване на индивидуални чуждестранни и български туристи от Национален туристически информационен център на министерството.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

Националният туристически информационен център със седалище пл. „Света Неделя” 1 осъществява дейността си в рамките на Програмата за национална туристическа реклама, като предоставя разнообразна информация на туристите, посещаващи България и в частност град София. В него, наред с печатните материали, рекламиращи България като целогодишна туристическа дестинация на чуждестранните туристи се предоставя и информация както за град София, така и за възможностите, които предоставя България като място за отдых и туризъм.

Посетителите на информационния център за периода януари-декември 2017 г. са предимно чуждестранни туристи желаещи да се запознаят подробно с възможностите за различни видове туризъм на територията на страната. Сред тях преобладават туристите, които сами организират своето пътуване и в тази връзка имат нужда от:

- ✓ подробна и актуална информация за съответните дестинации и забележителности;
- ✓ разписанията на автобуси и влакове;
- ✓ възможностите за посещение на културни или спортни мероприятия;
- ✓ възможности за практикуване на определен вид туризъм като планински преходи, информация за планините в България и др.

За периода януари-декември 2017 г. НТИЦ е посетен и от много български граждани. Повечето от тях търсят подробна информация за дестинациите и забележителностите на територията на България, които планират да посетят. Интерес за много българи са

рекламните материали в информационния център. С тях те искат да промотират страната сред свои приятели и роднини, които им гостуват, или пък живеят в чужбина. Особено голям интерес представляват картите на страната.

Посещенията в НТИЦ са най-многобройни в периода юли – септември, когато средно на ден центърът е посещаван от около 70 туриста. За другите периоди данните са както следва: януари – февруари, около 20 туристи средно на ден; март – април около 30 туристи средно на ден; май – юни, около 40 туристи средно на ден; октомври и ноември около 20 туристи средно на ден. Следователно за периода януари-ноември 2017-та година НТИЦ е бил посетен от над 13 000 души.

Сред чуждестранните туристи посетили информационния център през годината най – значителен е броят на:

1. Италианци, холандци, руснаци, испанци, германци
2. Белгийци, французи, британци, японци
3. Корейци, китайци, турци, американци

През годината НТИЦ отговаря на многобройни писма, изпратени от държавни учреждения; общини; браншови асоциации; туристически фирми и сдружения; граждани и им предоставя рекламни материали съобразно наличностите. От информационния център се изпращат десетки писма с рекламно-информационни материали в отговор на запитвания от страна на чуждестранни туристи и туроператори. По електронната поща и по телефона се предоставя информация на потенциални туристи и представители на туристически фирми и организации от страната и чужбина, във връзка с проявен от тях интерес.

6. Международно сътрудничество в областта на туризма:

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

6.1. Провеждане на двустранни посещения и срещи на държавно и правителствено равнище в областта на туризма и подготвяне на позиции по въпросите на туристическото сътрудничество;

Дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ участва в подготовката и организацията на пътуванията на ръководството на Министерство на туризма, като подготвя папки с информация и въпроси за дискусия по време на срещите, урежда провеждането им и води комуникация с дипломатическите представителства на

Република България в съответната страна. Дирекцията, също така, е съдействала за провеждането на следните срещи и визите на международно ниво:

- ✓ Участие в международно туристическо изложение FITUR 2017 в Мадрид, Испания в периода 16-19.01.2017 г.;
- ✓ Участие в международно туристическо изложение ITB Berlin в Берлин, Федерална република Германия в периода 07-11.03.2017 г.;
- ✓ Участие в международно изложение INTOURMARKET в Москва Руска Федерация в периода 10-12.03.2017 г.;
- ✓ Участие в 105-тата сесия на Изпълнителния съвет на Световната организация по туризъм (СОТ) и съпътстващите я събития, в периода 10-12.05.2017 г.;
- ✓ Работно посещение на министъра на туризма в Брюксел, Кралство Белгия в периода 19-21.06.2017 г.;
- ✓ Участие в 61-ата Среца на Регионална комисия Европа (РКЕ) на Световната организация по туризъм (СОТ) в Кишинев, Молдова в периода 05-07.06.2017 г.;
- ✓ Участие в конференция „Устойчиво развитие на туризма в Дунавския регион: Нови перспективи“ в Белград, Сърбия в периода 29-30.06.2017 г. ;
- ✓ Регулярни срещи с представители на Дипломатическия корпус, акредитиран за Република България;
- ✓ Организиране на техническо посещение за представители на Дипломатическия корпус, съвместно с Министерството на външните работи и Министерство на икономиката;
- ✓ В периода 27-28 юни 2017 г. в гр. София бе проведен Втория международен семинар „Западния път на коприната“. Събитието бе организирано от Министерството на туризма на Република България и Световната организация по туризъм към ООН (СОТ);
- ✓ Участие в 93-о общо събрание на Европейската туристическа комисия в гр. Порто, Португалия, май 2017 г.
- ✓ Участие в 4-а конференция за развитие на синята икономика в гр. Батуми, Грузия, септември 2017 г.
- ✓ На 25.09.2017 г. министърът на туризма г-жа Николина Ангелкова проведе работно посещение в гр. Брюксел с цел провеждане на среща с еврокомисаря по регионална политика г-жа Корина Крецу.
- ✓ На 27.09.2017 г. министърът на туризма г-жа Николина Ангелкова участва в

Конференция на високо ниво „Европейска стратегия за насърчаване на конкурентоспособността на туристическата индустрия – ключов елемент за създаване на работни места“ на 27.09.2017 г. в Брюксел, Белгия, по покана на президента на Европейския парламент г-н Антонио Таяни.

✓ Участие на Европейски туристически форум в Талин през м. октомври 2017 г., с домакин Естония като председател на Съвета на ЕС.

✓ Участие в WTM London през м. ноември 2017 г., включително и на семинар с инвестиционна насоченост в рамките на изложението.

✓ Участие в 94-о общо събрание на Европейската туристическа комисия в гр. Будапеща, Унгария, ноември 2017 г.

✓ На 20.11.2017 г. заместник-министърът на туризма г-жа Ирена Георгиева участва в конференция „Бъдещето на туризма в ЕС“, която се проведе в гр. Брюксел, Белгия, по вътрешен пазар, индустрия, предприемачество и МСП г-жа Елжбиета Биенковска.

6.2. Сесии на двустранни междуправителствени комисии за сътрудничество в сферата на туризма и заседания на други форми на двустранно сътрудничество в областта на туризма; осигуряване на текущата работа и координира изпълнението на поставените задачи, съвместно с Министерство на външните работи и другите заинтересувани ведомства при подготовка и провеждане на сесиите и заседанията;

✓ Участие в редовно заседание на Националния съвет по равнопоставеност на жените и мъжете към Министерски съвет, което се проведе на 17.07.2017 г.;

✓ Изготвяне на отчетен доклад и попълване на матрица за дейностите на Министерството на туризма по равнопоставеността на половете. Предоставяне на информация и статистически данни на МТСП, във връзка с изготвянето на Доклад за равнопоставеността на жените и мъжете за 2016 г.;

✓ Участие в заседание на Работна група за утвърждаване на условията и реда за получаване на отличителен знак за значими постижения в ефективното изпълнение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете – в Министерството на труда и социалната политика.

✓ Дейности в изпълнение на подписания протокол от заседанието на българо-беларуската работна група по туризъм. Изпращане в Министерството на спорта и туризма на

Беларус на Наредбата за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена , инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с ПМС № 365 от 21.12.2016 г., обн. ДВбр.103 от 27.12.2016 г.

✓ Участие в междуправителствена комисия България – Унгария през м. ноември 2017 г.

✓ Участие в междуправителствена комисия България – Беларус в Минск, ноември 2017 г.

✓ Участие в РГ по туризъм България – Беларус в рамките на междуправителствената комисия в Минск, ноември 2017 г.

✓ Участие в кръгла маса по туризъм България – Русия, м. октомври 2017 г.

6.3. Съгласуване и подписване на споразумения и меморандуми;

✓ През м.ноември 2017 г. бе подписан протокол за намерение между Министерството на туризма на България и Министерство на икономиката на Република Македония;

✓ На 13.10.2017 г. беше подписан Меморандум за намерения между Министерството на туризма на Република България и Уралската асоциация по туризъм за сътрудничество в сферата на туризма, гостоприемството и инвестициите в областта на туризма.

6.4. Участие в Консултативния комитет по въпросите на туризма към Европейската комисия и в други консултативни органи в сферата на международния туризъм;

Изготвен годишен доклад за 2016 г. до ЕК за състоянието на туризма в страната (законодателна рамка и реформи, данъчна политика, други);

6.5. Подпомагане участието на Постоянното представителство на Република България в ЕК в работни групи, свързани със законодателството в областта на туризма и развитието на туризма;

За отчетния период в срещите на Работна група ТАС е участвал експерт от Главна дирекция „Туристическа политика“, като представител на Министерството на туризма. Изготвени са подробни препоръки и предложения от заседанията на Комитета. През 2017 г. е взето участие на две заседания през месец май и месец ноември.

6.6. Координиране дейността свързана с членството на Република България в ЕК в сферата на туризма (контакт с ротационни председатели, подготовка на

ротационното председателство на страната, други);

Представител на дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ участва във всички заседания на Съвета по европейски въпроси и изготвя отчетен доклад до министъра на туризма от всяко заседание.

6.7. Провеждане на срещи и инициативи от страна на туристическите представителства в приемащата страна за разширяване на институционалните контакти, идентифициране на нови сфери на сътрудничество и създаване на условия и предпоставки за разширяване на бизнес контактите;

✓ *Туристически офис към Министерството на туризма има във Франкфурт на Майн*, която е утвърдена и призната структура от германските власти – с Консул по туристическите въпроси (аташе по туризма) в дипломатическото представителство – Консулството на Република България;

- Туристическият офис на Министерството на туризма поддържа пряка и почти всекидневна връзка с всички национални туристически офиси, които се намират на територията на Федерална Република Германия (най-много са съсредоточени във Франкфурт/Майн, Берлин, Дюселдорф и други);

- Туристическият офис поддържа интензивни контакти с централите на повечето от големите и водещи туроператори за България, които се намират в и около Франкфурт на Майн – Thomas Cook (Neckermann), DerTouristik (ITS, DerTour, Jahnreisen, Travelix-Köln), Alltours, Schau-ins-Land, TUI, Ltur и други;

- Представява МТ и участва в работата на Международната организация на националните туристически офиси – Corps touristique (СТ) – в която България членува от 1986 г. и от 2014 г. има честта и признанието да има член на Президиума ѝ. Тук се провеждат ежемесечните съвещания, презентации, конференции, лекции, делови срещи и дискусии за обмяна на опит и отчитане на световните тенденции в развитието и насоките в туристическия бранш;

- Представява МТ и поддържа интензивни контакти с Германската туристическа централа (Deutsche Zentrale für Tourismus e.V – DTZ) с повече от 70 представителства и членове, съществуваща от 60 години, която се намира във Франкфурт на Майн.

- Подготвя, организира, представя МТ на територията на Федерална Република Германия на всички важни международни изложения, панаири, конференции, презентации,

фолклорни фестивали, work shops, after work events, събития в бранша – ITB – Berlin, IMEX + Touristika във Франкфурт, СМТ в Щутгарт, Reismessen в Кьолн, Дюселдорф, Дортмунд, Нюрнберг, F.re.e в Мюнхен, Reisen Hamburg и много други;

- От 2012 г. поддържа изключително ползотворно и взаимноизгодно сътрудничество с концерна FRAPORT AG, който менаджира международното летище Frankfurt International, както и българските летища във Варна и Бургас. Туристическият офис, съвместно с Fraport, провежда седмици на България в халетата на летището, пресконференции и рекламни кампании, където залите, презентационните и рекламни площи се предоставят безплатно;

- Поддържа контакти с над 300 райзежурналисти и представители на масмедии в Германия. Организира пресконференции, Road Show`s, кръгли маси (Stammtische), журналистически турове с разнообразна насоченост и много други. Ежедневно следи публикации, репортажи, по телевизионни и радиоканали, в печатната и електронна преса и информира ръководството на МТ за нови световни практики, актуални геополитически събития и проблеми в бранша;

- Разпраща информационно-рекламни пакети за туроператори, райзебюра, туристически групи и самостоятелни туристи; семейства, туристически целеви групи (орнитолози, колоездачи, планинари); групи от приятели, къмпингари, частни лица, които събират информация, къде да прекарат почивката си и са потенциални клиенти; училища и училищни настоятелства, гимназии, университети, преподаватели, лекари, учени, студенти, които правят презентации за България; журналисти, медийни издания, (вестници, списания, брошури), телевизионни и радио канали, проучващи, пишещи и публикуващи материали за България; туристически съюзи и други туристически обединения, клубове (ADAC); немски командировани служители, които молят за информационен материал за града, където ще отседнат – най-често София, Пловдив, Варна и др.; изпращане на покани до райзежурналисти за участие в журналистически и опознавателни турове из България и/или за участие в наши мероприятия и др.; градски общини, побратимени с български градове или организиращи съвместни международни фестивали, дни на културното сътрудничество и разбирателството между народите;

- Извършва ежедневна дейност в офиса по отговаряне на телефонни, факс и мейл запитвания, посрещане на туристи и гости на офиса, интересуващи се от възможностите за прекарване на ваканции, почивки, служебни пътувания и други в България;

✓ *Аташето по туризъм в Руската Федерация осъществява следните дейности съвместно с посолството:*

- Участва в комисията за акредитиране на руските туроператори, които работят с направление "България" и поддържа текуща връзка с акредитираните компании при възникнали проблеми, заедно със завеждащ консулска служба и съдейства за решаването им.

- Информира редовно всички руски туроператори и заинтересовани туристи за нововъведенията и облекченията при обработка и получаване на туристически визи за България, разпространява информацията в СМИ, социалните мрежи, специализирани издания.

- Поддържа непрекъсната връзка с МТ за решаване на възникнали въпроси и проблемни ситуации с цел оперативно отстраняване на трудности и намаляване на бюрократичния път за изясняване на въпроси на туристи и спешни реакции от страна на МТ и МВНР.

- Оказва съдействие на място за оформяне, без бюрократични спънки, на визите и документите за студенти от руски висши учебни заведения с преподаване на "туризъм", които през 2017 г. провеждат своята практика в български курорти, хотели, туристически обекти.

- Популяризиране на България като целогодишна туристическа дестинация на руския пазар;

- Активна работа с Асоциацията на туроператорите в Русия (АТОР) на базата на сключен договор между Министерството на туризма и АТОР за популяризиране на България като атрактивна туристическа дестинация сред професионалните среди в областта на туризма в Руската федерация.

- Развитие на традиционните и перспективни за туристическия обмен между България и Русия направления: морски, ски-туризъм, тематични културно-исторически маршрути, обединени в програмата „По българским дорогам памяти”, програмата „Святая Болгария”, популяризираща поклоннически пътувания у нас, програмите за организиран детски отдих и проекта „Болгария – страна здравья”.

6.8. Осигуряване функциите по осъществяване на междудържавното сътрудничество в туризма и изпълнението на двустранните спогодби;

Министерството на туризма изпълнява задълженията на българската страна по всички

подписани международно договори в областта на туризма, като към момента:

✓ Изготвя проект на Меморандум за разбирателство в областта на туризма между Министерството на туризма на Република България и Министерството на индустрията, туризма и енергетиката на Кралство Испания;

✓ Предстои подписването на Споразумение за сътрудничество в областта на туризма между Министерството на туризма на Република България и Министерството на туризма на Арабска Република Египет. Подписването на споразумението е одобрено с Протокол на Министерски съвет №35/16.07.2017 г.;

✓ Предстои подписването на Меморандум за разбирателство между Министерство на туризма на Република България и Министерство на търговията, туризма и телекомуникациите на Република Сърбия за сътрудничество в областта на туризма

✓ На 13.10.2017 г. беше подписан Меморандум за намерения между Министерство на туризма на Република България и Уралската асоциация по туризъм за сътрудничество в сферата на туризма, гостоприемството и инвестициите в областта на туризма;

✓ Участва в създаването на Проект на Конвенция за етиката в туризма на Световната организация по туризъм към ООН. Конвенцията беше приета и подписана по време на 22-рата Генерална Асамблея на СОТ, която се проведе в периода 11-16.09.2017 г. в Ченгду, Китай;

✓ Предстои да се подпише споразумение за сътрудничество в областта на туризма с Министерство на туризма на Мавриций;

6.9. Координиране дейността по участието на Република България в международни инициативи с туристическа насоченост, осъществяване оперативното ръководство на дейността на туристическите представителства и туристическите съветници към задграничните представителства на Република България в отделните страни, съгласуване плановете им за работа и конкретните им задачи по провеждането на външната туристическа политика на страната;

✓ Активна подготовка по Българското председателство на „Стратегията на ЕС за Дунавския регион“ през 2018 г.;

✓ Активно участие в инициативата на СОТ „2017- година на устойчивия туризъм за развитие“;

✓ Активно участие в инициативата на Европейската комисия „ЕС-Китай 2018 година

на туризма“;

Министерството на туризма съгласува отчетите на българските чуждестранни мисии за 2016 г., както и плановете им за работа за 2017 г., като направи конкретни препоръки към съответното посолство за по-активно промотиране на България като целогодишна туристическа дестинация.

6.10. Осъществяване на контакти и обмен на информация със съответните служби в държавни институции и организации и други в съответните страни по въпроси на външната туристическа политика като информира Министерството на външните работи и другите заинтересувани министерства и ведомства;

Министерството на туризма регулярно изпраща писма до Министерството на външните работи и Министерството на икономиката относно двустранните отношения с дадена страна в областта на туризма, справки за двустранния туристопоток, опорни точки за двустранни срещи на междудържавно ниво. Ежемесечно се изпраща и справка на МВнР относно пътувания извън страната и срещи с чуждестранни представители на ръководството и служителите на Министерство на туризма.

6.11. Координиране дейността с други ведомства по разработването на мерки за облекчаване на формалностите по пристигането и пребиваването на чуждестранни туристи в Република България и по гарантирането на тяхната сигурност;

С официално писмо Министерството на туризма отправи молба към Министерството на външните работи за проучване на опита на Франция при издаването на визи за китайски туристи в изнесени визови центрове.

Министерството на туризма и Министерството на вътрешните работи съвместно работят в посока гарантирането на сигурността на чуждестранните туристи. Преди всеки летен туристически сезон, двете ведомства организират среща с представители на дипломатическия корпус, на която представят конкретни мерки за гарантирането на сигурността. За летния туристически сезон 2017 г. са командировани допълнително служители на МВнР, както и чуждестранни полицейски патрули от Румъния и страни от Централна Европа.

Министерството на туризма разработи специална телефонна линия за чуждестранни туристи, на която могат да бъдат изпращани сигнали за нередности в туристическия сектор. Към момента линията оперира на английски и руски език и се обсъжда възможностите за

добавяне на френски език и иврит.

6.12. Координиране с други администрации мерки за гарантиране сигурността на българските туристи при пътуване зад граница;

През 2017 г. не са предприемани конкретни действия по тази мярка.

6.13. Подпомагане на Главна дирекция „Туристическа политика“ при изпълнението на инициативи в областта на по-доброто регулиране на туристическите дейности и услуги и при хармонизирането на нормативната база съобразно европейското законодателство;

Главна дирекция „Туристическа политика“ си сътрудничи с дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ при изпълнението на инициативи в областта на по-доброто регулиране на туристическите дейности и услуги и при хармонизирането на нормативната база съобразно европейското законодателство.

6.14. Подпомагане дейностите по привличане на инвестиции в областта на туризма;

✓ Министерството на туризма изработи „Карта на инвестиционните проекти в България“ във вариант на брошура и на интерактивна карта. Картата съдържа обща информация за възможностите за инвестиции в страната, както и за възможностите за инвестиции в туризма, като са използвани възможно най-съвременни статистически данни. Картата дава справка по региони за важни макропараметри като население, БВП на глава от населението, брой нощувки, капацитет за настаняване, основни видове туризъм по региони, транспортни връзки. Съдържа общо 32 проекта – фокусирани върху изграждане на СПА комплекси, ски писти, експо центрове, конни бази, плувни басейни, и други бази и съоръжения;

✓ Отговори на запитвания от страна на потенциални чуждестранни инвеститори относно установяване на българския пазар, включително и по отношение на основаване на туроператорски компании;

✓ Участие в срещи с потенциални инвеститори, с представяне на възможностите за осъществяване на проекти в областта на туризма;

✓ Изготвяне на презентационни материали, анализи и справки в областта на инвестициите, касаещи сравнителните предимства на българския туристически отрасъл. Водене на текущи справки относно макроикономическите данни на България;

✓ Организиран форум на тема „Медицински туризъм“ в София, м. ноември 2017 г., с участие на международни гости и панелисти, с представяне на възможностите на страната в сферата на медицинския туризъм.

6.15. Подпомагане и изпълняване на задачи, свързани с участието на Република България в органите по управление на Световната организация по туризъм и други международни организации, както и участие със свои представители в работата на комисии и работни групи по сътрудничество в туризма към СОТ и други международни организации;

Дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ подготвя министъра при всичките ѝ участия в инициативи към Световната организация по туризъм към ООН, обезпечават технически и логистично настаняването, програмата и участието ѝ.

За 2017 г. министърът на туризма участва в следните мероприятия по линия на СОТ:

✓ 105-тата сесия на Изпълнителния съвет на Световната организация по туризъм (СОТ) и съпътстващите я събития, 10-12.05.2017 г.;

✓ 61-ата Среца на Регионална комисия Европа (РКЕ) на Световната организация по туризъм (СОТ) в Кишинев, Молдова 05-07.06.2017 г.;

✓ В периода 11-16.09.2017 г. беше проведена 22-рата сесия на Генералната асамблея на Световната организация по туризъм (СОТ) в гр. Чънду, Китайска народна република. Генералната асамблея е върховния орган на СОТ и се провежда на всеки две години с цел утвърждаване на бюджета, работната програма на организацията и обсъждане на въпроси от основно значение за туристическия сектор. По време на Асамблеята се проведе 62-то заседание на Регионална комисия „Европа“, в чийто рамки бяха избрани новите председател и вицепредседатели на комисията. България е една от страните, заявили кандидатурата си за вицепредседател за периода 2018-2021 г., като кандидатурата ни бе одобрена.

В хода на Генералната асамблея бяха проведени две заседания на Изпълнителния съвет на СОТ - 106-то на стария състав на 12 септември 2017 г. и 107-то заседание на 16 септември 2017 г. В рамките на първото заседание бяха гласувани новите членове на органа.

Ключов момент в предстоящата среща ще бъде гласуването на нов Генерален секретар на СОТ с мандат 2018-2021 г. по препоръка на Изпълнителния съвет. В рамките на 105-та сесия на Изпълнителния съвет на СОТ в Мадрид в периода 10-12 май 2017 г., страните-

членки на Изпълнителния съвет предварително гласуваха и избраха г-н Зураб Пололикашвили, извънреден и пълномощен посланик на Грузия в Кралство Испания.

6.16. Насърчаване участието на неправителствения туристически сектор в международни браншови и продуктови организации;

Съвместно с дирекция „Маркетинг, реклама и информация в туризма“ периодично предоставя информация на туристическия бранш в България относно покани за участие в международни туристически изложения.

Активно работим по организирането на среща на представители на българския туристически бранш с представители на водещи китайски туроператори с установяване на бизнес контакти.

През месец октомври 2017 г. беше организирана среща на представителите на българския туристически бранш с китайски туроператори и туристически агенции с цел осъществяване на контакт между бизнес средите от двете държави и засилване на сътрудничеството.

Аташето по туризъм в РФ подкрепя дейността на туристическия сектор на руския пазар и поддържа работни контакти с:

- българските отраслеви организации и туристически компании,
- руските туроператори и турагенти, предлагащи направление „България“.

Предоставя материали за туристическите възможности на България, обсъжда възможностите за презентиране на България като целогодишно туристическо направление, текущо подаване на информация за новостите в българските курорти, предоставена информация за български и руски компании, които търсят партньори.

6.17. Подпомагане представянето на Република България в международни форуми от високо равнище и насърчаване на партньорствата с държавни, регионални и местни институции от дунавските страни;

В периода 27-28 юни 2017 г. в гр. София бе организиран Втория международен семинар „Западния път на коприната“. Събитието бе част от общата инициатива за развитие на туризма „Западния път на коприната“, проект за съвместно сътрудничество между СОР и Генерална дирекция „Вътрешен пазар, индустрия, предприемачество и малки и средни предприятия“ (DG GROW) на Европейската комисия, насочена към съживяване наследството по пътя на коприната, разположено в Европа.

Оказахме съдействие на дирекция „Програми и проекти в туризма“ по отношение на организацията на официалното посещение на министъра на туризма в гр. Белград, Сърбия за участие в конференция „Устойчиво развитие на туризма в Дунавския регион: Нови перспективи“, която се проведе на 30.06.2017 г.

6.18. Подпомагане работата на другите дирекции на министерството при разработване и съгласуване на програми и инструменти за финансиране на регионално равнище;

Към момента не са предприемани конкретни действия по тази мярка, поради липса на запитвания от страна на другите дирекции.

6.19. Координиране дейността и взаимодействието с Българската агенция за инвестиции при представянето и рекламата в чужбина на възможностите за инвестиране в областта на туризма в страната;

Регулярно изискваме справки за обема на преките чуждестранни инвестиции в България по години; изискваме и получаваме информация в оперативен порядък за чуждите инвестиции в страната по отделни държави; предоставени справки относно проектни предложения; предоставени от БАИ презентационни материали за сравнителните предимства на България като дестинация за правене на бизнес.

6.20. Участие в работата на международни туристически организации и смесени комисии, в т.ч. Световната организация по туризъм към ООН, Европейската комисия, Европейската туристическа комисия, Централно – Европейската комисия и др.;

✓ Участие в две заседания на работна група „Създаване на конвенция на етиката в туризма на СОТ“ през януари и май 2017 г. в Мадрид, Испания.

✓ Участие в среща на страните-координатори на работни групи на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество.

6.21. Координиране на работната група по туризъм към Организацията за Черноморско икономическо сътрудничество за периода 2017-2018 г. (24 месеца);

Република България е държава-координатор на работната група „Сътрудничество в туризма“ към ОЧИС с мандат от 2 години, който приключва на 30.06.2018 г. Министерството на туризма е водещата институция от българска страна.

Съгласно Плана за действие на работната група, през 2017 г. Министерството на

туризма планира провеждането на две заседания на работната група - на 20 април във Варна и през месец ноември в Бургас.

Поради липсата на заявили своето участие представители на страните-членки на ОЧИС, заседанието на 20 април бе отложено.

Представител на дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ участва в среща на страните-координатори на работни група на ОЧИС, която се проведе на 24.03.2017 г.

На 20 ноември в Бургас беше проведено заседание на РГ по туризъм към ЧИС, с присъствие на представители от 8 от страните членки, съпредседателствано от България като страна-координатор, и Украйна – като председател на ЧИС в периода.

6.22. Изготвяне на проекти на международни споразумения, водене на преговори и подготовка за подписването им;

През 2017 г. дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“ работи по сключване на двустранни споразумения със следните държави и области:

- ✓ Споразумение за сътрудничество в областта на туризма между Министерство на туризма на Република България и Министерство на туризма на Арабска Република Египет;
- ✓ Меморандум за разбирателство между Министерство на туризма на Република България и Министерство на търговията, туризма и телекомуникациите на Република Сърбия за сътрудничество в областта на туризма. Текстът е съгласуван от двете страни и одобрен с Решение на Министерски съвет № 651/26.10.2017 г.

6.23. Двустранно и многостранно сътрудничество в т.ч. участие/подготовка участието в смесени комисии, съдействие по прилагане на ангажименти по подписани двустранни правителствени или междуведомствени споразумения;

През 2017 г. не са предприемани конкретни действия по тази мярка, поради липсата на смесени комисии, в които Министерството на туризма участва.

6.24. Работа по оформянето и въвеждането на трансгранични и международни туристически продукти;

- ✓ В рамките на конференцията „Устойчиво развитие на туризма в Дунавския регион: Нови перспективи“ на 30.06.2017 г., министър Ангелкова и сръбският ѝ колега Расим Ляич обсъдиха възможността за създаването на съвместни туристически продукти насочени към далечни пазари – Китай:

- Министър Ангелкова покани министър Ляич и сръбски представители да участват на организираната от МТ среща в Ченгду, Китай през м. септември с представители на китайски туроператори. Министър Ляич информира, че през м. септември 2017 г. предстои откриване на въздушна линия Пекин – Прага – Белград, а през м. юни 2018 г. се планира откриването на директна линия Пекин – Белград.

- Двамата министри се обединиха около мнението, че връзката между Пекин и Белград е отлична предпоставка за създаването на съвместни туристически продукти за китайските туристи. Министър Ангелкова заяви, че ще разговаря с български фирми, които да организират чартъри за китайски туристи от Белград до София, като по този начин те ще могат да посетят и двете държави.

- ✓ Обсъждат се възможностите за създаване на съвместни туристически продукти и с Гърция и Румъния, насочени към китайския туристически пазар.

6.25. Участие в подготовката на Българското председателство на съвета на ЕС през 2018 г., участие в работни групи, обучения, изготвяне на доклади и междуведомствена комуникация.

- ✓ Съгласуване на проект за отчет на дейностите по подготовката и провеждането на Председателството на Република България на Съвета на ЕС.

- ✓ Събиране и анализиране на информация относно неформалните срещи на министрите в туризма и други събития в туризма, включени в календара на председателствата на Съвета на ЕС на 10 държави / 2012-2016 вкл./

- ✓ Българското председателство на СЕС, участие в министерска среща във Валета 20.04.2017 и ЕТФ в Естония втората половина на 2017 г.

- ✓ Изготвяне на писмо до г-н Димитър Цанчев, посланик и постоянен представител на Република България към ЕС относно евентуално използване на служители на институциите на ЕС в екипа на Постоянното представителство на Република България към ЕС (ПП-Брюксел) по време на Българското председателство на ЕС

- ✓ Изготвяне на отговор до г-жа Деница Златева, заместник-министър председател относно децентрализирано финансиране на събития от календара на българското председателство на Съвета на ЕС.

- ✓ Изготвяне на два варианта на програма на неформалното заседание на министрите на туризма; избор на дата; определяне на тема; планиране на броя на

участниците от чужбина;

✓ Изготвяне на общ план на дейностите за провеждане на неформалната среща на министрите през м. февруари 2018 г., съобразен с Насоките за организиране на събитията от Председателството, получени от МС;

✓ Допълване на таблиците със събития, получени от Националния център по подготовката на председателството;

✓ Участие в работна среща, част от провежданите двустранни срещи с представители на Националния център по подготовка на председателството;

✓ Изготвяне на отговор до зам. министър-председателя по подготовката на българското председателство на Съвета на ЕС-2018 по повод определяне на състава на временната Работна група по въпросите на Брекзит в рамките на Съвета по европейски въпроси към Министерски съвет.

✓ Анализ на ефекта на BREXIT върху пътуванията на британски граждани в България.

✓ Изготвяне на писмо до заместник министър-председател по подготовката на българското председателство на Съвета на ЕС – 2018 във връзка с изпълнението на мярка 8 „Изготвяне на анализ за нуждите от допълнителен персонал въз основа на нуждите на ресорните ведомства и АМС и предложение за нормативни промени, уреждащи мотивационни инструменти за екипа на Председателството“

✓ Изготвен отговор от министър Балтова до г-жа Деница Златева, заместник-министър председател по подготовката на Българското председателство относно проект на график на предвидените заседания на Съвета на ЕС по време на Българското председателство на Съвета на ЕС, изпратен от ППРБЕС- корекция на дати и включване на пропуснатото събитие от категория А.

✓ Комуникация с Националния център по подготовката и провеждането на председателството относно молба за предоставяне на актуализиран вариант на Националния график на събитията от председателството.

✓ Осъществена комуникация с Борис Кацамунски от Националния център по подготовката и провеждането на българското председателство 2018 г. относно предоставяне на актуален график със събития. Получената устна информация е докладвана. Очакваме писмен материал.

✓ Изготвено и изпратено писмо от министър Ангелкова до министър Павлова относно определяне на екипи от говорители за Българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г.

✓ Изготвено и изпратено писмо от министър Ангелкова до министър Павлова относно приоритетите на Министерството на туризма като част от общия проект на Приоритети и програма на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018.

✓ Осъществи комуникация със Секретариата на СЕВ относно отчет на мерките от Плана за действие на Председателството.

✓ Проведена среща на 12 юни 2017 г. с министър Павлова за уточняване на събитията на МТ по време на Председателството. Подготвя се писма до Министър Павлова с подробна информация.

В) Отчет за изпълнението на администрираните разходни показатели, вкл. проектите по програмата

Г) Отчет на показателите за изпълнение на програмата (количествени, качествени, времеви) (Приложение № 5)

Приложение № 5 – Отчет на показателите за изпълнение по бюджетните програми

7100.01.02 Бюджетна програма “Развитие на националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма” <i>Показатели за изпълнение</i>	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
1. Организиране на участие с рекламни щандове на международни и национални туристически изложения	Бр.	40	62
2. Осъществяване на комуникационни кампании на целеви пазари	Бр.	5	6
3. Реализирани журналистически турове в България и позитивни публикации	Бр. посещения	4	3
4. Акции по насърчаване на продажбите с големи чуждестранни туроператори	Бр.	4	4
5. Посетители на официалния туристически сайт	Бр.	20 % спрямо 2016	20,52%
6. Анализи на външни пазари по страни, изготвени от туристическите представителства за нуждите на бизнеса	Бр.	5	5
7. Проведени сесии на междуправителствени комисии и работни групи в областта на туризма	Бр.	5	5
8. Организирани туристически форуми в чужбина	Бр.	3	3
9. Организирани презентации за България в чужбина	Бр.	10	10
10. Изготвяне на проекти на международни споразумения в областта на туризма	Бр.	3	3

11.Участия на междуправителствени работни групи, включително и в тези свързани с подготовката на Българското председателство на СЕС през 2018 г.	Бр.	10	12
12.Координатор на РГ Туризм към ОЧИС в периода 1.7.2016-30.6.2018 г. Организиране на срещи на работната група	Бр.	2	1

➤ **Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение**

Наличните данни в МТ, НСИ, БНБ и други български и чуждестранни източници на информация.

Д) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

За периода 01.01.2017 г. - 31.12.2017 г. не са изпълнени стойностите по целеви показател:

„Координатор на РГ Туризм към ОЧИС в периода 1.7.2016-30.6.2018 г. Организиране на срещи на работната група“. На 20 април 2017 г. бе планирано провеждането на работна група „Сътрудничество в туризма“ към Организацията за черноморско икономическо сътрудничество във Варна. Срещата бе организирана от Министерството на туризма, но поради липса на кворум (представители на 7 държави-членки) заседанието бе отложено.

Е) Отчет на разходите по програмата с разпределение на ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 6)

Приложение № 6 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	7100.01.02 Бюджетна програма “Развитие на националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма” (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	12 627 000	12 506 000	12 500 537
	Персонал	406 000	416 000	415 716
	Издръжка	12 221 000	11 874 720	11 872 481
	Капиталови разходи		215 280	212 340
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	12 627 000	12 506 000	12 500 537
	Персонал	406 000	416 000	415 716
	Издръжка	12 221 000	11 874 720	11 872 481
	Капиталови разходи		215 280	212 340
2	Ведомствени разходи по други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства			
	Персонал			

	Издържка			
	Капиталови разходи			
	От тях за: *			
2.1	1.....			
2.2	2.....			
	<i>Администрирани разходни показатели **</i>			
II.	Администрирани разходни показатели по бюджета	0	0	0
	1.....			
	2.....			
III.	Администрирани разходни показатели по други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	0	0	0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	12 627 000	12 506 000	12 500 537
	Общо разходи (I.+II.+III.):	12 627 000	12 506 000	12 500 537
	Численост на щатния персонал	23	23	21
	Численост на извънщатния персонал			

* Разшифровка на ведомствените разходи по други бюджети, сметки за средства от ЕС и сметки за чужди средства по програмата според целта, основанието/характера им и източника на финансиране

** Описание на администрираните разходни показатели по програмата, вкл. проектите

Ж) Отговорност за изпълнението на програмата

Директорът на дирекция "Маркетинг, реклама и информация в туризма" и директорът на дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА – 7100.02.00 "АДМИНИСТРАЦИЯ"

А) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Основна цел на програмата е подобряване държавното управление в областта на туризма и повишаване професионалните умения на администрацията.

Целта на програма „Администрация“ за отчетния период е постигната, чрез навременно осигуряване дейностите по управление на човешките ресурси и административното, информационно, финансово и материално – техническо обслужване на служителите от специализираната и общата администрация.

Б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

Осъществените дейности възложени на служителите от общата администрация за отчетния период подпомагат изпълнението на останалите програми и допринасят за постигането на стратегическите цели на МТ.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

- ✓ Участие в разработването и съгласуването на проекти на нормативни актове;
- ✓ Процесуално представителство на министерството пред съдилищата;
- ✓ Разработване на проектобюджет на министерството в програмен формат и по Единна бюджетна класификация – изготвени и представени в сроковете съгласно указанията на Министерство на финансите;
- ✓ Отчет на изпълнението на бюджета и на сметките за средства от Европейския съюз – изготвени и представени в сроковете съгласно указанията на Министерство на финансите ;
- ✓ Счетоводно и касово отчитане, изготвяне на оборотни ведомости и годишен финансов отчет – изготвени и представени в сроковете съгласно указанията на Министерство на финансите;
- ✓ Деловодно обслужване и опазване на класифицираната информация;
- ✓ Програмно и техническо осигуряване на администрацията на МТ;
- ✓ Материално-техническо снабдяване и транспортно обслужване – осигурени са необходимите материали за нормално извършване дейността на администрацията;
- ✓ Административно обслужване на юридически и физически лица на "едно гише";
- ✓ Протоколна дейност на министерството и организиране на дейности.

В) Отчет за изпълнението на администрираните разходни показатели, вкл. проектите по програмата

Г) Отчет на показателите за изпълнение на програмата (количествени, качествени, времеви) (Приложение № 5)

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Д) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

Е) Отчет на разходите по програмата с разпределение на ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 6)

Приложение № 6 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	7100.02.00 Бюджетна програма “Администрация” (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	2 310 200	2 325 889	2 211 822
	Персонал	1 087 000	1 102 689	1 017 725
	Издръжка	1 123 200	1 123 200	1 104 157
	Капиталови разходи	100 000	100 000	89 940
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	2 310 200	2 325 889	2 211 822
	Персонал	1 087 000	1 102 689	1 017 725
	Издръжка	1 123 200	1 123 200	1 104 157
	Капиталови разходи	100 000	100 000	89 940
2	Ведомствени разходи по други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства	0	0	0
	Персонал			
	Издръжка			
	Капиталови разходи			
	От тях за: *			
2.1	1.....			
2.2	2.....			

<i>Администрирани разходни показатели **</i>				
II.	Администрирани разходни показатели по бюджета	0	0	0
	1.....			
	2.....			
III.	Администрирани разходни показатели по други бюджети, сметки за средства от ЕС и чужди средства	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	0	0	0
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	2 310 200	2 325 889	2 211 822
	Общо разходи (I.+II.+III.):	2 310 200	2 325 889	2 211 822
	Численост на щатния персонал	35	35	29
	Численост на извънщатния персонал			8

* Разшифровка на ведомствените разходи по други бюджети, сметки за средства от ЕС и сметки за чужди средства по програмата според целта, основанието/характера им и източника на финансиране

** Описание на администрираните разходни показатели по програмата, вкл. проектите

Ж) Отговорност за изпълнението на програмата

Директорите на дирекциите от общата администрация и ръководителите на административни структури на пряко подчинение на министъра на туризма, както и служителите на пряко подчинение на министъра на туризма.